

NEGALIAŲ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES IR JAUNIMUI SKIRTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMO TYRIMO ATASKAITA

Vilnius, 2024

TURINYS

Santrauka.....	3
Įžanga.....	4
Tyrimo metodologija.....	6
Kiekybinio tyrimo duomenų rezultatai	9
Atvirų anketos klausimų analizė.....	13
Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų kompetencijų įsivertinimas	14
Pagrindinių negalią turinčių jaunuolių kliūčių dalyvavimui analizė.....	15
Motyvacija ir priežastys (ne)dirbti su negalią turinčiais jaunuoliais.....	17
Tarpinstitucinis bendradarbiavimas	18
Negalią turinčių jaunuolių aktyvumo ir įsitraukimo į organizacijos veiklą skatinimas	19
Interviu rezultatai.....	26
Tyrimo rezultatų apibendrinimas ir išvados	28
Rekomendacijos	28
PRIEDAS NR. 1	30
PRIEDAS Nr. 2.....	39
PRIEDAS Nr. 3.....	41
PRIEDAS Nr. 4.....	50
PRIEDAS Nr. 5.....	51
PRIEDAS Nr. 6.....	52
PRIEDAS Nr. 7.....	53
PRIEDAS NR. 8.....	54

Santrauka

Šioje ataskaitoje yra pristatomi negalią turinčių jaunuolių padėties tyrimo duomenų rezultatai. Tyrimu siekiama išsiaiškinti, kaip didinti negalią turinčių jaunuolių įtrauktį į pilietiškumą ir minkštąsias kompetencijas ugdančias veiklas, įgalinančias jaunuolius aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime: atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių, jaunimo organizacijų ir kitų nevyriausybinų organizacijų veiklas, savanorystę, jaunimo mainus, jaunimo dalyvavimo ir solidarumo projektus bei kitas neformaliojo ugdymo veiklas. Siekiant gilesnės analizės buvo pasirinkta tyrimą atlikti dviem pjūviais: (I) negalią turinčių jaunuolių ir jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų anketinės apklausos, kurios didžiąja dalimi orientuotos į negalią turinčių jaunuolių poreikius; (II) fokus grupių interviu, kuris leidžia pagilinti analizę bei identifikuoti negalią turinčių jaunuolių patiriamas problemas, iššūkius. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų anketinės apklausos rezultatai atskleidė, jog daliai darbuotojų jokių kompetencijų netrūksta ir jie yra visiškai pasirengę dirbti su negalią turinčiais jaunuoliais. Visgi tyrimo metu išryškėjo kai kurių pagrindinių žinių ir kompetencijų, tokių, kaip psichologinės, žinios apie negalią ir kt., trūkumas. Tyrimo dalyviai nurodė pagrindines negalią turinčių jaunuolių dalyvavimą įvairių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veikloje ribojančias priežastis. Tyrimo metu buvo atskleistos priežastys dėl kurių negalią turintys jaunuoliai negali visavertiškai dalyvauti jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklose: 1) trūksta (nepakanka) infrastruktūros negalią turintiems jaunuoliais; 2) nepakankama informacijos sklaida apie teikiamas paslaugas bei organizuojamas veiklas; 3) transporto ir pavežėjimo paslaugų stoka (itin aktuali atokesniuose šalies regionuose); 4) visuomenėje (vis dar) vyraujantis stereotipinis požiūris į asmenis su negalia, gailestis negalią turintiems jaunuoliams, gailestis ir užuojauta.

Ižanga

Šioje ataskaitoje yra pristatomi negalią turinčių jaunuolių tyrimo duomenų rezultatai. Tyrimu siekiama išsiaiškinti, kaip didinti negalią turinčių jaunuolių įtrauktį į pilietiškumą ir minkštąsias kompetencijas ugdančias veiklas, įgalinančias jaunuolius aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime: atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių, jaunimo organizacijų ir kitų nevyriausybinių organizacijų veiklas, savanorystę, jaunimo mainus, jaunimo dalyvavimo ir solidarumo projektus bei kitas neformaliojo ugdymo veiklas.

Siekiant gilesnės analizės buvo pasirinkta tyrimą atlikti dviem pjūviais:

1. Negalią turinčių jaunuolių ir jaunimo darbuotojų anketinės apklausos, kurios didžiąja dalimi orientuotos į negalią turinčių jaunuolių poreikius;
2. Grupiniai interviu, kurie leidžia pagilinti analizę bei identifikuoti negalią turinčių jaunuolių patiriamas problemas, iššūkius jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų ir negalią turinčių jaunuolių požiūriu.

Tyrimo tikslas – išsiaiškinti socialinę įtrauktį ir darbo su jaunimu paslaugų prieinamumą negalią turintiems jaunuoliams užtikrinančias prielaidas.

Tyrimo uždaviniai:

1. Išsiaiškinti negalią turinčių jaunuolių įtrauktį į pilietiškumą ir minkštąsias kompetencijas ugdančias veiklas, įgalinančias jaunuolius aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime: atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių, jaunimo organizacijų ir kitų nevyriausybinių organizacijų veiklas, savanorystę, jaunimo mainus, jaunimo dalyvavimo ir solidarumo projektus bei kitas neformaliojo ugdymo veiklas;

2. Įvertinti, ar ir kiek negalią turinčių jaunuolių pasiekia jaunimo informavimo bei konsultavimo, praktinių įgūdžių ugdymo, mobilaus ir darbo su jaunimu gatvėje paslaugos;

3. Identifikuoti esamas kliūtis ir būtinas prielaidas, gerinančias negalią turinčių jaunuolių įsitraukimą į veiklas, ir didinančias paslaugų jaunimui pasiekiamumą šiai tikslinei grupei, atsižvelgiant į įvairius socialinius veiksnius (gyvenamąją vietovę, ekonominę padėtį, negalios tipą, amžių ir pan.).

Tyrimo objektas:

Tikslinė grupė: jaunuoliai (14-29 metų amžiaus) su negalia, gyvenantys įvairiose Lietuvos vietovėse (didmiesčiuose ar miestuose bei miesteliuose ar kaimiškose vietovėse); jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai, jaunimo lyderiai įvairiose organizacijose (jaunimo organizacijose, kitose nevyriausybinėse organizacijose, biudžetinėse įstaigose), kryptingai dirbantys bei nedirbantys su jaunuoliais su negalia įvairiose Lietuvos vietovėse (didmiesčiuose, miestuose, miesteliuose, kaimiškose vietovėse).

Šiame tyrime turintys negalią - tai yra jaunuoliai, turintys fizinę, sensorinę (klausos / regos), psichosocialinę ar intelekto negalią.

Tyrimo metodai: anketinė apklausa, interviu.

Tyrimo duomenų analizės metodai: statistinė duomenų analizė, kontento (turinio) analizė.

Tyrimo metodologija

Šiame skyriuje detaliai pristatoma Lietuvos negalią turinčių jaunuolių apklausos tyrimo duomenų rinkimo strategija ir pagrindiniai metodologiniai parametrai. Empirinio tyrimo tikslas – surinkti duomenis apie jaunimo su negalia padėtį, poreikius bei esamas kliūtis ir būtinas prielaidas, gerinančias negalią turinčių jaunuolių įsitraukimą į pilietiškumą ir minkštąsias kompetencijas ugdančias veiklas.

Duomenims surinkti buvo naudojamas anketinės apklausos (kaip kiekybinės metodologijos) metodas. Kiekybinis tyrimas – anketinė apklausa buvo vykdoma 2023 m. gruodžio mėnesį internetinės apklausos būdu (CAWI, angl. computer-assisted web interviewing). Apklausos duomenų rinkimas buvo vykdomas laikantis visų etinių ir kitų tyrimo kokybei keliamų reikalavimų pagal Pasaulinės viešosios nuomonės tyrimų asociacijos (angl. WAPOR) ir Europos rinkos, socialinių ir nuomonės (angl. ESOMAR) tyrėjų narystės organizacijų standartus. Tyrimo respondentų anonimiškumas garantuojamas, visi tyrimo metu surinkti duomenys naudojami tik moksliniais tikslais.

14–29 metų amžiaus jaunimo apklausos raštu metodologija buvo parengta vadovaujantis bendraisiais apklausos raštu metodologiniais principais bei metodologine literatūra (Babbie, 2013 ; Frankfort-Nachmias, Nachmias, 2006; ir kt.). Sociologiniai klausimynai, skirti jaunimo darbuotojų ir jaunimo su negalia požiūriams įvertinti, sudaryti vadovaujantis technine užduotimi, atliktų mokslinių tyrimų analizės pagrindu. Klausimynus jaunimo specialistams ir jaunimui su negalia sudarė atviro ir uždaro tipo klausimai. Uždaro tipo klausimuose naudota 5 pakopų Likerto tipo skalė (detaliau klausimynų pavyzdžius žr. 3 priede).

Parengtas sociologinis klausimynas, skirtas:

1. Išsiaiškinti jaunuolių su negalia įtrauktį į pilietiškumą ir minkštąsias kompetencijas ugdančias veiklas, įgalinančias jaunuolius aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime: atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių, jaunimo organizacijų ir kitų nevyriausybinėse organizacijų veiklas, savanorystę, jaunimo mainus, jaunimo dalyvavimo ir solidarumo projektus bei kitas neformaliojo ugdymo veiklas (toliau – Veiklos);
2. Įvertinti, ar ir kiek negalią turinčių jaunuolių pasiekia jaunimo informavimo bei konsultavimo, praktinių įgūdžių ugdymo, mobilaus ir darbo su jaunimu gatvėje paslaugos (toliau – Paslaugos jaunimui);
3. Identifikuoti esamas kliūtis ir būtinas prielaidas, gerinančias negalią turinčių jaunuolių įsitraukimą į Veiklas ir didinančias Paslaugų jaunimui pasiekiamumą šiai tikslinei grupei,

atsižvelgiant į įvairius socialinius veiksnius (gyvenamąją vietovę, ekonominę padėtį, negalios tipą, amžių ir pan.).

Tyrimo objektas yra negalią turintys jaunuoliai ir jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai.

Anketinės apklausos metodika. Išskirtos šios tyrimui aktualios dimensijos: socialinės - demografinės ir namų ūkio charakteristikos, dalyvavimas jaunimo organizacijų veiklose, jaunimui teikiamų informavimo ir konsultavimo bei kitų darbo su jaunimu paslaugų vertinimas ir pasitenkinimas gyvenimu (žr. priedą Nr. 3):

Tyrimui atlikti buvo naudojama stratifikuota atranka, kurios metu respondentams atrinkti buvo taikomi šie pagrindiniai tiriamųjų grupių *atrankos kriterijai*:

1. Amžius (14-29 m. amžiaus jaunimas su negalia), turimas neįgalumas.
2. Jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai.

Tyrimo imties dydis

Negalią turinčių jaunuolių apklausa buvo vykdoma 2023 m. gruodžio mėn. Visiškai užpildyti ir tolimesnėje analizėje naudoti 143 klausimynai. Jaunimo darbuotojai ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų apklausoje dalyvavo 42 jaunimo darbuotojai.

Tyrimas buvo atliekamas Lietuvoje, siekiant aprėpti ir didžiuosius Lietuvos miestus, ir mažesnius miestelius, gyvenvietes. Apklausa buvo platinama Akmenės r., Alytaus r., Anykščių r., Biržų r., Druskininkų m., Ignalinos r., Jonavos r., Joniškio r., Jurbarko r., Kaišiadorių r., Kauno m., Kazlų Rūdos, Kelmės r., Kėdainių r., Klaipėdos m., Kretingos r., Kupiškio, Marijampolės, Mažeikių r., Molėtų r., Pakruojo r., Panevėžio m., Plungės, Prienų r., Radviliškio r., Raseinių r., Rokiškio r., Skuodo r., Šakių r., Šalčininkų r., Šiaulių m., Šilutės r., Šilalės r., Širvintų r., Švenčionių, Tauragės r., Pagėgių, Telšių r., Trakų r., Elektrėnų, Utenos r., Varėnos r., Vilkaviškio r., Vilniaus m. ir Zarasų savivaldybėse.

Vykdam apklausą buvo naudojama internetinė apklausų platforma (apklausa.lt), kuomet nuoroda į klausimyną dalijamasi socialiniuose tinkluose, socialinių tinklų grupėse, platinama per Jaunimo reikalų agentūros pateiktą jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, veikiančių Lietuvoje, sąrašą, taip pat apklausos nuorodos elektroniniu paštu buvo siunčiamos visoms Lietuvoje veikiančioms neįgaliųjų organizacijoms, prašant pasidalinti šia informacija su jaunuoliais turinčiais negalią. Svarbu paminėti, kad internetinės apklausos nuorodos buvo siunčiamos kartu su Jaunimo reikalų agentūros raštu, kuris pateikiamas priede Nr. 5, taip siekiant sulaukti didesnio respondentų skaičiaus ir užtikrinant respondentų pasitikėjimą apklausa.

Interviu analizės metodika

Vienas interviu užtruko vidutiniškai daugiau nei 1 valandą. Buvo atlikti du grupiniai interviu atskirai su negalią turinčiais jaunuoliais ir jaunimo darbuotojais ir kitais su jaunimu dirbančiais specialistais. Tyrime dalyvavusiems informantams (tyrime dalyvavo 5 negalią turintys jaunuoliams ir 4 jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai) buvo pristatyti tyrimo tikslai. Su vienu iš tyrimo dalyvių buvo bendraujama atskirai, nes asmuo turėjo klausos negalią. Visų tyrime dalyvavusių informantų anonimiškumas garantuojamas, o tyrimo dalyvių tapatybės žinomos tik tyrėjams. Visų grupinių interviu rezultatai pateikiami bendrai, išskiriant pagrindines temas bei kategorijas ir subkategorijas.

Tyrimo ribotumai

Vienas iš tyrimo ribotumų – negalią turinčių jaunuolių neaktyvus dalyvavimas/atsisakymas dalyvauti tyrime.

Tačiau šis tyrimas – puikus įrankis ateities tyrimams panašia tematika.

Kiekybinio tyrimo duomenų rezultatai

Jaunimo darbuotojų ir su jaunimu dirbančių asmenų apklausos rezultatai

Socialinės demografinės respondentų charakteristikos

Tyrimė dalyvavo 42 su jaunimu dirbantys asmenys iš 20 Lietuvos savivaldybių. Jonavos r., Kalvarijos, Kauno m., Kelmės r., Kėdainių r., Kupiškio r., Lazdijų r., Palangos m., Pasvalio r., Raseinių r., Rokiškio r., Šakių r., Šilutės r., Širvintų r., Švenčionių r., Tauragės r., Telšių r., Ukmergės r., Vilkaviškio r. ir Vilniaus m.

1 lentelė. Respondentai pagal atstovaujamą instituciją, proc.

	%
Atviras jaunimo centras	57,1
Atvira jaunimo erdvė	31,0
Kita (kultūros padalinys, NVO, vienijanti žmones su negalia)	11,9

Didžiosios dalies (64,3 proc.) tyrimo respondentų išsimokslinimo lygis buvo aukštasis (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Respondentai pagal išsimokslinimą, proc.

	%
Pagrindinis / vidurinis	7,1
Aukštesnysis	11,9
Aukštasis	64,3
Kita (profesinis bakalauras, šiuo metu studijuoja)	16,7

Pagal amžių tyrimo respondentai pasiskirstė gana tolygiai. Didžiausia dalis (31 proc.) respondentų buvo 31-40 metų amžiaus (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Respondentai pagal amžių, proc.

	%
21-30	21,4
31-40	31,0
41-45	23,8
46 ir vyresni	23,8

Jaunimo darbuotojai ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų darbo su jaunimu patirtis buvo įvairi, daugiausia respondentų dirba daugiau nei 5 metus, (31,0 proc.), taip pat 28,6 proc. apklaustųjų su jaunimu dirba 3–5 metus. (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Darbo su jaunimu patirtis, proc.

	%
Iki vienerių metų	23,8
3-5 metus	28,6
Daugiau nei 5 metus	31,0
Daugiau nei 10 metų	16,7

Tyrimė dalyvavo 35,7 proc. sertifikuotų jaunimo darbuotojų ir 64,3 proc. nesertifikuotų jaunimo darbuotojų (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Ar Jus esate sertifikuotas jaunimo darbuotojas?

	%
Taip	35,7
Ne	64,3

Didžioji dalis (69 proc.) tyrimo respondentų dirba su negalia turinčiais jaunuoliais (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Ar dirbate su negalia turinčiais jaunuoliais?, proc.

	%
Taip	69,0
Ne	31,0

Jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai dažniausiai dirba su jaunesnėms amžiaus grupėms priklausančiais asmenimis: su 14–19 metų (76 proc.) ir 20 – 24 metų (beveik 19 proc.) jaunimu, turinčiu negalią, (žr. 7 lentelę).

7 lentelė. Su kokio amžiaus jaunuoliais dažniausiai dirbate?, proc.

	%
14-19	76,2
20-24	19,0
25-29	4,8

Didžioji dalis apklaustų respondentų jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų, dirba neformaliojo ugdymo ir kūrybiškumo ugdymo srityse (daugiau informacijos apie kitas sritis žr. priede Nr. 6).

Turimas kompetencijas jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai buvo linkę vertinti gana palankiai beveik visose vertintose kategorijose (žr. lentelę 8), tačiau teiginiui *Išmanau ir gebu praktiškai dirbti su neįgaliais jaunimo sričiai aktualiomis temomis – jas atpažįstu, iškeliu ir gebu su jomis dirbti* pritarimą išreiškė tik pusė apklaustųjų, 47,6%.

8 lentelė. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų kompetencijų vertinimas, proc.

Įvertinkite kiekvieną teiginį atskirai	Nepitaria	Nei nepitaria, nei pritaria	Pitaria
Gebu kurti teigiamą, nevertinantį, lygiavertį santykį su neįgaliais jaunais žmonėmis	-	14,3	85,7
Gebu priimti neįgalius jaunus žmones be išankstinių nuostatų ir	-	7,1	92,9

nevertindamas/-, bet gerbdamas/-a			
Gebu suprasti ir įsijausti į kitą, jo elgesį, veiksmus, ketinimus jausmus bei sąryšius tarp jų	-	2,4	97,6
Suprantu darbo su neįgalia jaunimu formų skirtumus, kas yra jaunimo organizacija, su jaunimu dirbanti organizacija	7,1	14,3	78,5
Išmanau ir gebu praktiškai dirbti su neįgalaus jaunimo sričiai aktualiomis temomis – jas atpažįstu, iškeliau ir gebu su jomis dirbti	11,9	40,5	47,6
Esu atviras/-a, aptariant neįgalių jaunų žmonių asmeninius ir emocinius klausimus, kai jie kyla darbo su jaunimu kontekste	2,4	23,8	73,8
Suprantu neįgalių jaunų žmonių gyvenimo socialinį kontekstą	4,8	23,8	71,4
Turiu žinių apie neformaliojo ugdymo kilmę, esminius teorinius modelius, pagrindinius metodinius principus	2,4	28,6	69,1
Gebu dirbti su skirtingų socialinių, religinių, etninių ir pagal kitus požymius išsiskiriančių jaunų žmonių grupėmis, sugebu konstruktyviai išnaudoti grupės įvairovę darbo su jaunimu procesuose	4,8	14,3	80,9
Padedu jauniems žmonėms nusistatyti mokymosi tikslus ir būdus, atsižvelgiant į jų specialiuosius poreikius	7,1	26,2	66,6
Gebu kurti saugią, motyvuojančią ir įtraukiančią mokymosi aplinką asmenims ir grupėms	2,4	2,4	95,2
Dirbdamas/-a su jaunimu demonstruoju lygiavertį santykį, akceptavimą ir empatiškumą	-	7,1	92,9
Gebu taikyti įvairius ugdymo metodus, ypač tuos, kurie skatina kūrybiškumą ir didina mokymosi motyvaciją	-	9,5	90,5
Informuoju jaunus žmones apie mokymosi galimybes ir padedu jomis tinkamai pasinaudoti	-	14,3	85,8
Gebu padėti atpažinti ir įsivertinti mokymosi procesą bei rezultatus	-	11,9	88,1

Jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai vertino kompetencijas, kurių reikia dirbant su negalia turinčiais jaunuoliais. Pačiomis svarbiausiomis respondentai laiko šias kategorijas: jauno neįgalaus asmens poreikių identifikavimas (97,4 proc.), jauno neįgalaus asmens poreikių atliepimas (97,6 proc.) bei jauno neįgalaus asmens motyvavimas (100 proc.).

9 lentelė. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų vertinimas, kokių kompetencijų labiausiai reikia norint dirbti su negalia turinčiais jaunuoliais, proc.

	Nepritarimas	Nei nepritarimas, nei pritarimas	Pritarimas
Konfliktų sprendimo	4,8	23,8	71,4
Individualaus darbo	2,4	2,4	95,2
Neformalaus ugdymo principų taikymo	-	4,8	95,2

Socialinių įgūdžių ugdymo	-	4,8	95,2
Jauno neįgalaus asmens poreikių identifikavimas	2,4	-	97,4
Jauno neįgalaus asmens poreikių atliepimas	-	2,4	97,6
Jauno neįgalaus asmens motyvavimas	-	-	100
Bendradarbiavimas su kitomis žinybomis	-	7,1	92,9
Mokymosi formų įvairovės taikymas		7,1	92,9
Patirtinio ugdymo pritaikymas		7,1	92,9
Kita	7,2	31,0	61,9

Jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai savo darbo sąlygas vertino pakankamai palankiai, savo kompetencijas ir grįžtamąjį ryšį savo darbe įvertino palankiausiai (plačiau žr. 10 lentelėje).

10 lentelė. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų darbo sąlygų vertinimas, proc.

	Neigiamas	Nei neigiamas, nei teigiamas	Teigiamas
Darbo valandas	9,5	28,6	61,9
Grįžtamąjį ryšį	2,4	11,9	85,7
Savo sveikatos būklę	19,1	16,7	64,3
Santykius su bendradarbiais	4,8	16,7	78,6
Savo psichologinę būklę	16,7	19,0	64,2
Savo kompetenciją	2,4	16,7	80,9

Darbo su jaunimo formų vertinime jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų buvo klausama, kurią iš pateiktų darbo su jaunimo formų jie daugiausiai naudoja darbe, ir kurios iš tų pačių formų, mano, kad jaunimui suteikia daugiausiai galimybių įsitraukti į veiklas. 66,7 proc. jaunimo darbuotojų mano, jog praktinių jaunimo įgūdžių ugdymo forma labiau padeda negalia turintiems jaunuoliams įsitraukti į veiklas, tačiau mažai kas (2,4 proc.) ją naudoja darbe (plačiau žr. 11 lentelę).

11 lentelė. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų darbo su jaunimo formų vertinimas, proc.

	Kurią iš pateiktų darbo su jaunimo formų daugiausiai naudoja darbe	Kuri iš darbo su jaunimo formų suteikia daugiausiai galimybių jauniems žmonėms įsitraukti į veiklas
Atvirasis darbas su jaunimu	97,6	78,6
Darbas su jaunimu gatvėje	100,0	14,3
Jaunimo informavimas ir konsultavimas	28,6	45,2
Mobilusis darbas su jaunimu	26,2	35,7
Praktinių įgūdžių ugdymas	31,0	66,7
Kita	2,4	-

Vertinant jaunimo įsitraukimą į veiklas atvirose jaunimo erdvėse ir centruose, respondentų nuomone, daugiausia jaunimo su negalia įsitraukia šiose veiklose: ..., *būna*“, *bendrauja su kitais*

jaunais žmonėmis, žaidžia žaidimus, klausosi muzikos ar tiesiog būna drauge, bei ..ugdo socialinius įgūdžius. Svarbu atkreipti dėmesį, jog jaunimo darbuotojų vertinimu, atviros erdvės yra skirtos jaunimui su negalia susirasti draugų, panašių negalių turinčių asmenų, įgyti socialinių įgūdžių, atrasti bendrumą ir socialinius ryšius su kitais jaunais žmonėmis (plačiau žr. 12 lentelę).

12 lentelė. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų vertinimas, į kurias darbo su jaunimu veiklas negalią turintys jaunuoliai įsitraukia labiausiai, proc.

	Nepritarimas	Nei nepritarimas, nei pritarimas	Pritarimas
...,būna“, bendrauja su kitais jaunais žmonėmis, žaidžia žaidimus, klausosi muzikos ar tiesiog būna drauge	2,4	7,1	90,4
..rengia bendras šventes	4,8	31,0	64,3
..savanoriauja	14,3	35,7	50,0
..išreiškia savo idėjas	4,8	31,0	64,3
..išreiškia savo nuomonę	2,4	16,7	80,9
..inicijuoja projektus	30,9	35,7	33,3
..rengia projektus	33,3	38,1	28,5
..dalyvauja projektinėse veiklose	7,2	19,0	73,8
..ugdo socialinius įgūdžius	-	11,9	88,1
..prašo asmeninės, socialinės ar ugdomosios pagalbos	7,2	23,8	69,0

Respondentų vertinimu, pagrindinės priežastys, kodėl negalią turintys jaunuoliai neįsitraukia į jaunimui skirtas veiklas, yra transporto stoka bei sveikatos būklė dėl negalios (plačiau žr. 13 lentelę).

13 lentelė. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų, kodėl negalią turintys jaunuoliai neįsitraukia į jaunimui skirtas veiklas

	Nepritarimas	Nei nepritarimas, nei pritarimas	Pritarimas
Prieinamumo galimybė	7,1	23,8	69,0
Susisiekimasis	7,1	14,3	78,5
Informavimo ir konsultavimo trūkumas	21,4	23,8	54,8
Žinių apie šias veiklas trūkumas	14,3	28,6	57,2
Dėl ribojimų ar kitų sunkumų	4,8	14,3	81,0
Kitos priežastys	7,2	31,0	61,9

Atvirų anketos klausimų analizė

Jaunimo darbuotojams ir kitiems su jaunimu dirbantiems specialistams buvo pateikta keletas atviro tipo klausimų (žr. klausimyno pavyzdį šios ataskaitos priede). Šie klausimai buvo orientuoti į tiriamos temos pagilinimą, platesnį supratimą. Paminėtina tai, kad respondentai itin aktyviai

atsakinėjo į atviro tipo klausimus, tokiu būdu papildydami kiekybinio instrumento būdu surinktą informaciją.

Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų kompetencijų įsivertinimas

Tyrimo metu jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų buvo prašoma įvertinti savo pasirengimą dirbti su negalia turinčiais jaunuoliais. Dalis darbuotojų nurodė, kad jiems jokių kompetencijų netrūksta ir jie yra visiškai pasirengę dirbti su negalia turinčiais jaunuoliais. Visgi tyrimo metu išryškėjo kai kurių pagrindinių žinių ir kompetencijų trūkumas (psichologinės kompetencijos, žinios apie negalią ir kt.). Kai kurie respondentai nurodė, kad daugelį dalykų jie daro intuityviai, nesivadovaudami konkrečiomis žiniomis ir kompetencijomis. Tai labai gerai iliustruoja autentiški respondentų pasisakymai (žr. 14 lentelę).

14 lentelė. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų kompetencijų įsivertinimas

Autentiški respondentų pasisakymai
<i>....Daug dalykų darome intuityviai, empatija- geriausias ryšio ir kontakto užmezgimo būdas - tačiau pripažinsiu, kad kartais trūksta žinių, kad pažinti jų ligą, su kokiomis problemomis jie susiduria buitinėse situacijose, kodėl su jais kai kurie dalykai vyksta....</i>
<i>....Nejaučiu kompetencijų trūkumo....</i>
<i>....Priėjimo prie jaunuolių, turinčių tam tikra negalią...</i>
<i>....Psichologinio pasiruošimo ...</i>
<i>....Psichologo</i>
<i>....Šiuo metu darbuotojams kompetencijų dirbant centre pakanka....</i>

Tyrimo dalyvių (jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų) buvo prašoma nurodyti, kokių kompetencijų jiems labiausiai trūksta dirbant su negalia turinčiais jaunuoliais. Išryškėjo keletas pagrindinių dalykų: labiausiai trūksta psichologinių, specializuotų žinių apie negalią, kompetencijų kaip reikėtų dirbti su atitinkamą negalia turinčiais asmenimis (detaliau žr. 15 lentelėje).

15 lentelė. Kompetencijų trūkumas darbui su negalia turinčiais jaunuoliais

Autentiški respondentų pasisakymai
<i>Daug dalykų darome intuityviai, empatija- geriausias ryšio ir kontakto užmezgimo būdas – tačiau pripažinsiu, kad kartais trūksta žinių, kad pažinti jų ligą, su kokiomis problemomis jie susiduria buitinėse situacijose</i>
<i>Mokymų</i>
<i>Negalėčiau įvardinti, atrodo, turiu įvairių kompetencijų ir patirties, tačiau pasitaiko įvairių situacijų - tiesiog turi reaguoti čia ir dabar. Kiekvieną kartą į Centrą atėjus naujam jaunuoliui turinčiam specialiųjų poreikių tenka jį įvedinėti į bendrą kontekstą</i>
<i>Praktinių patirtinių veiklų organizavimo pagal negalios tipą. Daugiau informacijos apie autistus ir kitas negalios rūšis.</i>
<i>Priėjimo prie jaunuolių turinčių tam tikra negalią</i>
<i>Psichologinio pasiruošimo.</i>

<i>Psichologo.</i>
<i>Specializuotos žinios, supratimas apie skirtingas negalių rūšis, jų poveikį jaunam žmogui ir būdus, kaip jie gali būti įveikiami; bendradarbiavimas su spec. įstaigomis bei jaunuolio šeima.</i>
<i>Tarptautinis bendradarbiavimas ir patirties mainai yra neįkainojama priemonė, siekiant padidinti efektyvumą ir informatyvumą, Dalyvavimas tarptautiniuose mokymo projektuose leistu gauti įžvalgų į skirtingas šalių praktikas ir metodologijas.</i>
<i>Tikriausiai, šia tema skirtų mokymų.</i>
<i>Žinių.</i>

Respondentų buvo teiraujama apie tai, kokios jaunimo programos ir organizacijos yra patrauklios negalią turintiems jaunuoliams. Tyrime dalyvavę jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai nurodė keletą pagrindinių priežasčių, kodėl yra aktyviau dalyvaujama Erasmus+, Europos solidarumo korpuso programos ir kt. veiklose (žr. lentelę Nr. 16). Viena iš pagrindinių priežasčių yra programų žinomumas, galimybė įtraukti į veiklas jaunuolius su skirtingais poreikiais. Be to, dalyvaujant šiose programose yra skiriamas finansavimas lydinčiam asmeniui, kas yra itin svarbu jaunuoliams su negalia. Taip pat jaunimo su negalia nuomone, gyvenantiems didmiesčiuose yra daugiau galimybių įsitraukti į įvairias veiklas.

16 lentelė. Negalią turinčių jaunuolių įsitraukimo į tarptautines programas ir organizacijas priežastys

Autentiški respondentų pasisakymai
<i>Aktyvesnis jaunimas gyvenantis didmiesčiuose, nes didesnės galimybės, bei įvairovė</i>
<i>Daugiausia veiklų įvairovės bei finansavimas spec. poreikių turintiems</i>
<i>Dėl įsitraukimo į bendras veiklas, užimtumo, jaučiasi lygiaverčiu bendruomenės nariu</i>
<i>Europos solidarumo korpuso programa lankstesne, lengviau administruojama, leidžianti jaunimui įgyvendinti savo iniciatyvas.</i>
<i>Gali įsitraukti į siūlomas veiklas savo tempu ir nereikia itin aktyviai veikti</i>
<i>Gali išvykti į kitas šalis ir pamatyti bei susipažinti su įvairių kultūrų žmonėmis, tai duoda laisvės ir reikalingumo jausmą</i>
<i>Jie gali įsitraukti į visuomeninį gyvenimą, atstovauti save.</i>
<i>Leidžia bendrauti su kitomis šalimis</i>
<i>Manau turi pasiūlyti daugiau galimybių</i>
<i>Nes geriausiai žinoma</i>
<i>Nes šie mainai galimi jiems nelabai pakeitus aplinką tuo pačiu išlaikyti vidinę ramybę būnant savame krašte</i>
<i>Nes tik jas žinau iš savo patirties, kuriose įsitraukė</i>
<i>Nes tai plačiausia ir labiausiai prieinama programa</i>
<i>Šios jaunimo organizacijos ir finansavimo fondai suteikia bei sudaro sąlygas įsitraukti jaunuolius su skirtingais poreikiais. Kai kurie fondai skiria papildoma finansavimą skatindami įtraukti jaunuolius su negalia.</i>
<i>Skiria finansavimą lydinčiam asmeniui</i>
<i>Sunku, pasakyti, čia tik mano spėjimas. Bet galbūt dėl to, kad šios programos yra labiausiai žinomos</i>

Pagrindinių negalią turinčių jaunuolių kliūčių dalyvavimui analizė

Tyrimo dalyviai nurodė pagrindines negalią turinčių jaunuolių dalyvavimą ribojančias priežastis. Iš 17 lentelėje pateiktų autentiškų respondentų pasisakymų matome, kad išsiskiria keletas pagrindinių problemų, dėl kurių negalią turintys jaunuoliai negali visavertiškai dalyvauti įvairiose

veiklose: 1) infrastruktūros trūkumas; 2) transportas ir prieinamumas (itin aktualu atokesniuose šalies regionuose) 3) nepakankama informacijos sklaida apie vykdomas programas, veiklas negalia turintiems jaunuoliams; 4) negalią turinčių jaunuolių nepasitikėjimas savimi, baimė būti nesuprastiems ir nepriimtiems (žr. 17 lentelę).

Kita aktuali problema, kuri išryškėjo tyrimo metu, yra tai, kad visuomenėje vis dar vyrauja stereotipinis požiūris į asmenis su negalia. Tai pasireiškia tuo, kad labai dažnai vietoje to, kad negalią turintys jaunuoliai būtų įtraukiami į įvairias veiklas, jie patiria gailėstį ir užuojautą, o nėra traktuojami lygiavertiškai. Tai patvirtina ir autentiški respondentų pasisakymai: „*Stereotipinis visuomenės požiūris, kurio apstu visur ir jaunimas su negalia tai jaučia, net jeigu neišgirsta sodžiais, supranta iš aplinkiniu elgesio – jie "nurašyti". Vienetai, kurie kovoja už vietą po saule ir išsikovoja pripažinimą bei daugiau galimybių...*“ (detaliau žr. 17 lentelę).

17 lentelė. Negalią turinčių jaunuolių dalyvavimą ribojančios kliūtys

Autentiški respondentų pasisakymai
<i>Daugelis jaunimo su negalia patiria socialine izoliaciją ir atskirtį. Stigmatizaciją ir diskriminaciją.</i>
<i>Diskriminacija, paslaugų neprieinamumas, vietos veiklos bei darbui jaunimui su negalia nepritaikymas.</i>
<i>Nepakankami išteklių, skirti specialioms poreikiams turintiems jauniems žmonėms, riboja jų galimybes gauti kokybišką užimtumą.</i>
<i>Finansai.</i>
<i>Gal nežino, kad veikia tokios įstaigos</i>
<i>Informacijos stoka.</i>
<i>Informacijos trūkumas, darbuotojų nekompetencija dirbant su skirtingos galios jaunimu.</i>
<i>Infrastruktūra. Sveikų jaunuolių ne itin palankus požiūris į neįgaliuosius.</i>
<i>Infrastruktūros nepritaikymas žmonėms su negalia. Baimės kaip priims juos kiti, bei viešumo baimės. Šilutes centre teikiamos įvairios paslaugos jaunimui su įvairia negalia nuo individualių konsultacijų iki veiklų. Turime mokymus užimtumo tarnybos jaunimui.</i>
<i>Jaunimo centro patalpos nėra pritaikytos judėjimo negalia turinčiam jaunimui. Susisiekimo galimybių trūkumas riboja jaunimo centru prieinamumą ne tik negalia turintiems jauniems žmonėms, bet ir jaunimui iš kaimiškų vietovių. Tarpžinybinio bendradarbiavimo.</i>
<i>Jaunimo darbuotojų kompetencijų trūkumas, nepritaikytos patalpos.</i>
<i>Jaunuolių neugdymas nuo vaikystės ir dar pasenęs tėvų požiūris į tai, kad jų vaikas, kad ir su negalia gali bendrauti ir būti su kitais. Tėvams atrodo, kad specialistai nesugebės jų prižiūrėti ar padėti tam tikrose situacijose.</i>
<i>Kai kurios patalpos nėra pritaikytos jaunimui su negalia. Pavyzdžiui nėra lifto arba neįgaliųjų tualetų.</i>
<i>Kaimiškuose rajonuose jaunimo turinčių vienokių ar kitokių negalių yra nedaug. Vieni nuo kitų gyvena toli, susisiekimas labai prasta. Mokinių atostogų metu iš gyvenamosios vietos išvažiuoti praktiškai neįmanoma.</i>
<i>Kitų neigiamas požiūris.</i>
<i>Manau vis dar visuomenėje egzistuojantis stereotipinis požiūris į asmenis su negalia. Ir dar vyraujantis gailėstis. Kažkaip dažnai tenka susidurti, kad gaili asmenų su negalia ir daug dalykų daro už juos, net neleisdami pabandyti jiems patiems įsitraukti.</i>
<i>Ne visada turi noro dalyvauti, o kai nenori tai ir nedalyvauji; baimė būti nesuprastu; baimė, kad iš tavęs pasityčios; gailėstis sau...</i>
<i>Prieinamumas, nerimas ar bus priimti.</i>
<i>Šiuo metu neturiu su negalia jaunuolių, tai nelabai galėčiau pakomentuoti. Bet viena iš priežasčių manyčiau galėtų būti, bijojimas, kad bus nepriimti ar nesuprasti kitų jaunuolių.</i>

<i>Stereotipinis visuomenės požiūris, kurio apstu visur ir jaunimas su negalia tai jaučia, net jeigu neišgirsta sodžiais, supranta iš aplinkinių elgesio – jie "nurašyti". Vienetai, kurie kovoja už vieta po saule ir išsikovoja pripažinimą bei daugiau galimybių.</i>
<i>Susisiekimas. Jaunuolius su negalia turi atlydėti lydintis asmuo.</i>
<i>Transportas, patalpų nepritaikymas</i>
<i>Su fizine negalia, dėl riboto pritaikymo laisvai judėti.</i>
<i>Susiekimas, veiklų pritaikymas</i>
<i>Susisiekimas ir kitų jaunuolių nešališkas priėmimas</i>
<i>Susisiekimas, ne visur būna tinkamos pritaikytos sąlygos užėiti.</i>
<i>Susisiekimas, nepasitikėjimas savimi, nepritapimo baimė.</i>
<i>Susisiekimas, ypač kaimo vietovėse.</i>
<i>Susisiekimas. Jaunuolius su negalia turi atlydėti lydintis asmuo.</i>
<i>Tarpinstitucinio bendradarbiavimo ne kokybė</i>
<i>Tenka susidurti su individualiu jaunuoliu su negalia uždarumu, žema saviverte, apsiribojimu šeimos ratu ir pan. Labai daug lemia kokia negalia ar sutrikimą turi jaunuolis.</i>
<i>Transportas, patalpų nepiraiškymas</i>
<i>Žinių trūkumas</i>
<i>Žmonių neempatiškas požiūris</i>

Motyvacija ir priežastys (ne)dirbti su negalią turinčiais jaunuoliais

Tyrimo metu išryškėjo, kad jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai yra linkę padėti negalią turintiems jaunuoliams, stengiasi užtikrinti lygias galimybes ir sukurti integracijai palankią aplinką. Atlikto tyrimo metu respondentai, dirbantys su negalią turinčiais jaunuoliais, akcentavo, kad labai dažnai jie nepasitiki savimi, savo galimybėmis, yra linkę save nuvertinti (žr. 18 lentelę).

18 lentelė. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų motyvacija ir priežastys (ne)dirbti su negalią turinčiais jaunuoliais

Autentiški respondentų pasisakymai
<i>Dirbant su jaunuoliais turinčiais negalią, labai didžiulis grįžtamasis ryšys.</i>
<i>Dvasingumas, pašaukimas, darbas iš širdies.</i>
<i>Esu VŠĮ vadove, patinka dirbti su jaunimo, rašau projektus, gaunu finansavimą, tuomet gaunu motyvaciją daryti kažką gero ir naudingą jaunam žmogui.</i>
<i>Jaunuoliui su negalia yra sunku įsitraukti į bendras veiklas, nes jie nepasitiki savimi, turi baimės.</i>
<i>Jeigu su nedideliais spec. poreikiais jaunimas, tarkim su ribotu intelektu, tai galima dirbti kartu su kitais jaunuoliais, neturinčiais negalios, bet jeigu jaunuolis ateina su dideliais spec. poreikiais, judėjimo negalia ar protiniu atsilikimu, tokiam jaunuoliui prisitaikyti labai sunku</i>
<i>Man kaip jaunimo darbuotojai trūksta įgūdžių dirbant su negalia turinčiais jaunuoliais. Taip pat kitu institucijų bendradarbiavimo.</i>
<i>Man visi jaunuoliai skirtingi ir visi lygūs. Neskirstau jų, nors žinau, kad vieni su priklausomybėmis, kiti su polinkiu į nusikalstamumą, tretį su negaliomis – mano elgesys su jais niekuo nesikeičia. Jeigu nori, įsitraukia į veiklas.</i>
<i>Mano motyvacija yra ta, kad apskritai asmenys, turintys negalia, yra labai kūrybingi ir užsispyrę žmonės. Ir mums, taip vadinamiems sveikiems (nors šitas pasakymas skamba labai neskaniai), vertėtų iš jų pasimokyti.</i>
<i>Motyvuoja tai, kad padėti neįgaliajam atitrukti nuo buities rutinos. Ypač kaimo vietovėje.</i>
<i>Nes visi nori būti lygus ir turėti vienodas galimybes.</i>

<i>Nesusiduriame su situacija, kuri skatintų dirbti ar nedirbti su jaunimu, turinčiu negalią. Kol kas jokių priemonių netrūksta, o motyvacijos nereikia ieškoti – ji yra savaime kai priimi žmogų toks koks jis yra, ir džiaugiesi ar liūdi kartu.</i>
<i>Patalpos nepritaikytos judėjimo negalią turintiems. Su neįgaliaisiais jaunuoliais dirbančiųjų darbuotojų (ne vadovų) nenoras "apsisunkinti" sau darbą ir aktyviau domėtis galimybėmis, bendrauti su jaunimo centru.</i>
<i>Patalpos nėra pritaikytos negalia turinčiam jaunimui. Taip pat nesulaukiame negalią turinčio jaunimo ar kitu organizacijų išreikšto noro lankytis pas mus. Atsiradus poreikiui ar lankytojui su negalia, darbuotojai susidurtu su kompetencijų trūkumu šioje srityje.</i>
<i>Šilutės atviras jaunimo centras pritaikytas jaunimui su negalia, nuo įvažiavimo iki tualetų pritaikytų jaunimui su negalia. Ateityje planuojamas negaliųjų liftas/</i>
<i>Žinių stoka, asmeniniu kompetencijų stoka.</i>

Tarpinstitucinis bendradarbiavimas

Tyrimo metu jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai nurodė, kad vyksta bendradarbiavimas su įvairiomis institucijomis (policija, prokuratūra). Šis bendradarbiavimas labai svarbus kompleksiskam negalią turinčių jaunuolių problemų sprendimui. Respondentai taip pat minėjo, jog bendradarbiauja su kitomis įvairaus pobūdžio socialines paslaugas teikiančiomis organizacijomis (žr. 19 lentelę). jaunimo darbuotojai ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai iš įvairių šalies vietovių pateikė gerosios patirties (bendradarbiavimo su įvairiomis institucijomis) pavyzdžių.

19 lentelė. Tarpinstitucinis bendradarbiavimas

Autentiški respondentų pasisakymai
<i>Bendradarbiaujame su probacija (prokuratūra), socialiniais darbuotojais, policija, užimtumo tarnyba. Pvz. jaunuoliai patekę į teisėsaugos akiratį yra siunčiami į jaunimo centrą, kad galėtų prasmingai leisti laiką ir būtų atitraukti nuo nusikalstamos veiklos.</i>
<i>Bendradarbiaujame su Kėdainių pagalbos šeimai centru. Atvejo vadybininkai nukreipia jaunuolius iš socialinę pagalbą gaunančių šeimų lankytis AJC. Šiuo klausimu bendradarbiaujame ir su VTAT, ir su Kėdainių r. savivaldybės atstovais, tam tikrai klausimais.</i>
<i>Bendradarbiauju su Lazdijų socialinės globos namais kviečiame jaunuolius į terapinius užsiėmimus kuriuos kuruoja psichologė. Taip pat jaunuoliams turintiems elgesio sutrikimus kartu su Visuomenės sveikatos biuru organizuojame žygius.</i>
<i>Labai dažnai netenka bendradarbiauti. Nebent nukreipti jaunuolį pas kokį nors kita specialistą.</i>
<i>Negalia turinčių jaunuoliu dienos centras. Epizodiškai lankome, kviečiame pas save, organizuojame veiklas.</i>
<i>Pas mus į AJE tik ateina keletas neįgalių jaunuolių. Statuso, kad dirbame su neįgaliaisiais neturime. Todėl nebendradarbiaujame.</i>
<i>Su policija</i>
<i>Šilutės atviras jaunimo centras bendradarbiauja su įvairiomis neįgaliųjų organizacijomis. Centre integruojame jaunuolius su negalia į įvairias veiklas bei teikiame individualias konsultacijas.</i>
<i>Su gimnazija</i>
<i>Taip, bendradarbiaujame su Jonavos socialinių paslaugų centru, Darbo užimtumo tarnyba, Jonavos r. savivaldybe ir kt.</i>
<i>Taip, jei prireikia specialistų pagalbos – psichologo, ginekologo, užimtumo tarnybos ir kt.</i>
<i>Taip, su tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorė, probacija, užimtumo tarnyba - daugiausiai dėl jaunuolių nusikalstamos veiklos prevencijos.</i>
<i>Taip. Kartas nuo karto iš kitu institucijų atvyksta jaunimas su negalia praleisti laisvalaikį į mūsų jaunimo centrą.</i>

Negalią turinčių jaunuolių aktyvumo ir įsitraukimo į organizacijos veiklą skatinimas

Tyrimo metu išryškėjo, kad jaunimo su negalia aktyvumo ir įsitraukimo į organizacijos veiklą skatinimas labiausiai vyksta jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų iniciatyva, kuomet negalią turintys jaunuoliai yra kviečiami į įvairias stovyklas, renginius, grupines veiklas. Veiklą su negalią turinčiais jaunuoliais, labiau plėtoja tie centrai, kurie turi daugiau negalią turinčių lankytojų. Be to, centrai, kurie neturi daug negalią turinčių lankytojų, nesiima jokių specialių priemonių tokiems lankytojams pritraukti ar pasiūlyti jiems pritaikytų veiklų formatų. (žr. 20 lentelę).

20 lentelė. Negalią turinčių jaunuolių aktyvumo ir įsitraukimo į organizacijos veiklą skatinimas

Autentiški respondentų pasisakymai
<i>Akcentuojame, kad pas mus laukiamas kiekvienas jaunuolis, nepaisant jokių ypatumų. Esame atviri. Keletą kartų per metus pas mus ateina jaunuoliai iš specialiųjų poreikiu turinčiųjų klasių. Tuomet, lengvai suprantama kalba, pristatome mūsų teikiamas galimybes</i>
<i>Atvykstanti jaunimą raginame atvykti dažniau ir įsitraukti į daromas veiklas ir užsiėmimus.</i>
<i>Edukacijos, išvykos, filmai, paklausus užimtumas.</i>
<i>Jaunuoliai su negalia į centrą ateina su draugais arba juos nukreipia kitos organizacijos. Centro darbuotojai turi patirties kaip dirbti su jaunimu su negalia.</i>
<i>Kviečiame į stovyklas, grupines veiklas, savanoriauti.</i>
<i>Mes tiesiog džiaugiamės, kad jie ateina į mūsų erdvę ir jiems padedame vien tuo, kad jų neišskiriame vykdydami įvairias veiklas.</i>
<i>Neskatiname, nes dirbame tik su pavieniais lankytojais, turinčiais negalia.</i>
<i>Priimame juos tokiais, kokie yra ir to pakanka. Asmenų su įvairiomis negaliomis tik daugėja. Jeigu kuris ilgesnį laiką nesilanko, susisiekiame virtualioje erdvėje, pasidomime, kaip jiems sekasi, palaikome ryšį.</i>
<i>Skatiname jaunuolius dalyvauti renginiuose, taip pat jaunuoliai turi kitokių pomėgių, pvz.: lanksto origamius ir mokina kitus jaunuolius ir dar net darbuotojus.</i>
<i>Turime autizmo spektro sutrikimų turinčio jaunimo, su jais daugiau bendraujame individualiai, didesnis dėmesys stebint kiekvienos dienos situacija, stengiamės, kad įsiliėtų į bendras veiklas, kad bendrautų su kitais. Mūsų atveju jie noriai dalyvauja veiklose.</i>
<i>Visus jaunuolius skatiname vienodai, specialiai tam neskiriame laiko.</i>

Interviu su jaunimo darbuotojais kitais su jaunimu dirbančiais specialistais rezultatai

Interviu su jaunimo darbuotojais kitais su jaunimu dirbančiais specialistais atskleidė keletą pagrindinių problemų, su kuriomis susiduria negalią turintys jaunuoliai. Išryškėjo keletas pagrindinių temų, probleminių sričių.

Aplinkos nepritaikymas. Paslaugų prieinamumas negalią turintiems jaunuoliams yra užtikrinamas. Nėra taip, kad negalią turintys jaunuoliai kreiptųsi ir jiems būtų atsakyta. Tačiau labai dažnu atveju kliūtimi dalyvauti jaunimo organizacijų ir kitų organizacijų veikloje, savanorystėje,

jaunimo mainuose, solidarumo projektuose tampa fizinės aplinkos nepritaikymas negalią turinčių jaunuolių poreikiams.

Visuomenėje egzistuojančios stigmos neįgalių asmenų atžvilgiu. Jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų nuomone, visuomenėje (vis dar) labai trūksta tolerancijos ir negalią turinčių asmenų priėmimo. Neįgalūs asmenys vis dar yra traktuojami kaip kitokie, neatitinkantys visuomenėje nustatytų normų ir standartų. Tyrimo dalyvės nuomone, *„tai tikriausiai yra susiję su sovietmečio patirtimi, kai neįgalius asmenis buvo siekiama uždaryti, izoliuoti nuo visuomenės, kad jie nesukeltų nereikalingų problemų“*. Labai dažnai susiduriame su perdėta globa neįgalių asmenų atžvilgiu, kuri tarsi parodo, kad tokie asmenys yra mažiau vertingi, negalintys patys savimi pasirūpinti. Nemaža dalis negalią turinčių jaunuolių, pabandę dalyvauti įvairių jaunimo ar su jaunimu dirbančių organizacijų veiklose (pvz. atvirų jaunimo centrų ir atvirų jaunimo erdvių organizuojamuose renginiuose), gana greitai iš jų pasitraukia, kaip priežastį nurodydami tai, kad nepakankamai gerai jaučiasi dėl savo turimo negalios.

Psichologiniai barjerai. Negalią turinčių jaunuolių paslaugų poreikis yra labai individualizuotas. Vieniems reikia tiesiog lankytis, kad būtų kas juos išklauso, pataria. Itin paklausios yra psichologo paslaugos. Tyrimo dalyvių teigimu šis poreikis patenkinamas tik iš dalies.

Žinių apie negalią trūkumas. Žinių ir kompetencijų poreikis, kaip dirbti su negalią turinčiais jaunuoliais tik iš dalies yra patenkintas. Dirbant su skirtingą negalią turinčiais jaunuoliais, reikalingos specializuotos žinios, kad būtų galima tinkamai reaguoti į negalią turinčių jaunuolių patiriamas sveikatos problemas. Iš esmės labai skiriasi tai, su kokiomis sveikatos problemomis susiduria fizinę ir psichinę negalią turintys asmenys. Be to, labai svarbu žinoti, kaip elgtis su asmenimis, kurie serga sudėtingomis lėtinėmis ligomis (epilepsija, autizmo spektro sutrikimu, ADHD ir kt.).

Darbo su negalią turinčiais jaunuoliais tobulinimas. Apibendrinant jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų pasiūlymus, kaip reikėtų tobulinti darbą su negalią turinčiais jaunuoliais, išryškėjo keletas pagrindinių tobulintinų sričių: 1) mokymai apie darbą su neįgaliais asmenimis (negalią turinčiais jaunuoliais), konkrečius darbo su neįgaliaisiais metodus, negalios rūšis, bendravimo su neįgaliais asmenimis specifika; 2) infrastruktūros dirbti su negalią turinčiais jaunuoliais pritaikymas ir palaikymas; 3) bendradarbiavimas institucijos viduje dirbant su negalią turinčiais jaunuoliais (komandų, turinčių skirtingas kompetencijas formavimas); 4) tarpinstitucinio bendradarbiavimo skatinimas (tarp atvirų jaunimo centrų ir atvirų jaunimo erdvių bei specializuotų NVO, kurios dirba su negalią turinčiu jaunimu; 5) užsienio gerųjų darbo praktikų su negalią turinčiais jaunuoliais asmenimis pritaikymas jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veikloje.

Negalią turinčių jaunuolių apklausos rezultatai

Socialinės - demografinės respondentų charakteristikos

Tyrimė dalyvavo 143 negalią turintys jaunuoliai iš 16 Lietuvos savivaldybių: Druskininkų, Kauno m., Kauno r., Klaipėdos m., Kupiškio r., Lazdijų r., Prienų r., Raseinių r., Rokiškio r., Šilalės r., Širvintų r., Telšių r., Trakų r., Ukmergės r., Vilniaus m., Vilniaus r.

Negalią turinčių jaunuolių apklausoje dalyvavo 84,8 proc. moterų ir 15,2 proc. vyrų. Dažniausia tyrimė dalyvavusių respondentų tautybė - lietuviai (-ė) (97 proc.) ir vos keletas procentų – rusai (-ė). 36,4 proc. tyrimė dalyvavusių negalią turinčių jaunuolių išsilavinimo lygis buvo aukštasis, 33,3 proc. - vidurinis. Didžioji dalis (60,6 proc.) respondentų tik dirba ir yra samdomi darbuotojai (57,6 proc.). 39,4 proc. respondentų niekada nevedę / netekėjusios, 42,4 proc. vedę / ištekėjusios. Respondentų buvo teiraujama, ar jiems yra nustatytas neįgalumas: 84,8 proc. tyrimė dalyvavusių respondentų neįgalumas buvo nustatytas.

1 lentelėje pateikiama informacija, kokio tipo negalią turėjo tyrimė dalyviai. Didžioji dalis (39,4 proc.) apklaustųjų turėjo klausos negalią, 18,2 proc. – regos negalią, po 15,2 proc. sunkumų judant ir psichikos sveikatos būklės sutrikimus. Kita pasirinkę respondentai įvardino cukrinį diabetą ir onkologinę ligą (plačiau žr. 1 lentelę). Tyrimė dalyvių buvo klausama, ar jų sveikatos būklė jiems trukdo atlikti kasdienes darbus: 33,3 proc. respondentų šiuos darbus atlikti sunku, 66,7 proc. jaunimo teigia, jog jų sveikatos būklė kasdieniams darbams atlikti įtakos neturi (detaliau žr. 7 priede).

1 lentelė. Tyrimė dalyviai pagal negalios rūšis, proc.

	%
Regėjimo negalia	18,2
Klausos negalia	39,4
Sunkumai judant	15,2
Sunku mokytis, suprasti ar susikaupti	6,1
Problemos su atmintimi	6,1
Psichikos sveikatos būklė	15,2
Problemos dėl elgesio ar bendravimo su kitais žmonėmis	3,0
Kita	21,2

Tyrimė dalyvių pasiteiravus apie tai, ar, jų nuomone, negalią turintys asmenys gali gyventi savarankišką gyvenimą, nuomonės išsiskyrė, kadangi 45,5 proc. teigė, jog taip, gali, bet taip pat ir 45,5 proc. teigė, kad gali tik iš dalies. Artimųjų ir / ar aplinkinių pagalba reikalinga kiek mažiau nei dešimtadaliui apklaustųjų. (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Jūsų nuomone, ar negalia turintis asmenys gali gyventi visavertį savarankišką gyvenimą?

Jūsų nuomone, ar neįgalieji gali gyventi visavertį savarankišką gyvenimą?	%
Taip, gali	45,5
Iš dalies gali	45,5
Ne, reikalinga artimųjų ir / ar aplinkinių pagalba	9,0

Respondentų buvo teiraujama, ar jie dalyvauja jaunimo organizacijų veiklose, ir ar yra šių organizacijų nariai. 54,5 proc. apklaustųjų lankosi jaunimo organizacijų veiklose, tačiau 60,6 proc. iš apklaustųjų nėra tokių organizacijų nariais. Respondentai taip pat galėjo klausimuose su atvira atsakymo forma nurodyti, kodėl nedalyvauja jaunimo organizacijų veiklose. Dažniausiai respondentai paminėjo šias priežastis: dėl negalios, negali, nenori, dėl amžiaus, neturi laiko, nėra patogų nuvykti iš jų gyvenamosios vietos (detalesiau r. 7 priede).

Respondentų taip pat buvo klausiama ar jie lankosi atvirose jaunimo centruose (AJC) ir atvirose jaunimo erdvėse (AJE), 57,6 proc. apklaustųjų respondentų pažymėjo, jog lankosi jaunimo centruose (AJC) ir / arba erdvėse (AJE), o 42,4 proc. respondentų pažymėjo, kad nesilanko nei AJC nei AJE.

Kaip ir jaunimo darbuotojams, jaunuoliams su negalia buvo pateikti klausimai apie jaunimui teikiamas informavimo ir konsultavimo paslaugas ir kitas darbo su jaunimu formas. Respondentai, turintys negalią, yra pakankamai informuoti apie galimybes lankytis jaunimo centruose. Jaunimo nedalyvavimą lemia negalios, dėl kurios sunku atvykti į jaunimo centrus, turėjimas (plačiau žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Jaunimui teikiamos informavimo ir konsultavimo paslaugos ir kitas darbo su jaunimu formas

Ar žinote apie šias jaunimui teikiamas informavimo ir konsultavimo paslaugas ir kitas darbo su jaunimu formas	Žino, naudojosi	Nežino
...„būti“ bendrauti kitais jaunais žmonėmis, žaisti žaidimus, klausytis muzikos ar tiesiog būti drauge	81,8	18,2
..rengti bendras šventes	75,8	24,2
...savanoriauti	81,8	18,2
..išreikšti savo idėjas	69,7	30,3
..išreikšti savo nuomonę	81,8	18,2
..inicijuoti projektus	60,6	39,4
..rengti projektus	57,6	42,4
..dalyvauti mainuose	57,6	42,4
..dalyvauti nevyriausybinų organizacijų veiklose	69,7	30,3
..dalyvauti jaunimo organizacijų veiklose	66,7	33,3
..dalyvauti projektinėse veiklose	66,7	33,3
..ugdyti socialinius įgūdžius	69,7	30,3
..prašyti asmeninės, socialinės ar ugdomosios pagalbos	63,6	36,4

Respondentų buvo teiraujamasi, kaip jie vertina jaunimui teikiamas informavimo ir konsultavimo paslaugas atvirose jaunimo erdvėse ir centruose. Svarbu paminėti, kad visas šias paslaugas jaunimas vertina pakankamai teigiamai. 84,8 proc. apklaustųjų nesinaudojo, nežino apie galimybę išreikšti savo idėjas, plačiau žr. 4 lentelę.

4 lentelė. Kaip vertinate jaunimui teikiamas informavimo, konsultavimo paslaugas ir kitas darbo su jaunimu formas?

Kaip vertinate jaunimui teikiamas informavimo, konsultavimo paslaugas ir kitas darbo su jaunimu formas?	Neigiamai	Nei neigiamai, nei teigiamai	Teigiamai	Nesinaudojo, nežino
...„būti“ bendrauti kitais jaunais žmonėmis, žaisti žaidimus, klausytis muzikos ar tiesiog būti drauge	3,0	9,1	75,8	12,1
..rengti bendras šventes	3,0	9,1	69,7	18,2
...savanoriauti	3,0	6,1	72,7	18,2
..išreikšti savo idėjas	6,1	6,1	72,7	84,8
..išreikšti savo nuomonę	3,0	12,1	75,8	9,1
..inicijuoti projektus	6,1	3,0	60,6	30,3
..rengti projektus	6,1	3,0	60,6	30,3
..dalyvauti mainuose	3,0	9,1	57,6	30,3
..dalyvauti nevyriausybinų organizacijų veiklose	3,0	6,1	69,7	21,2
..dalyvauti jaunimo organizacijų veiklose	3,0	9,1	66,7	21,2
..dalyvauti projektinėse veiklose	3,0	6,1	66,7	24,2
..ugdyti socialinius įgūdžius	6,1	3,0	75,8	15,2
..prašyti asmeninės, socialinės ar ugdomosios pagalbos	6,1	3,0	72,7	18,2

Dažniausiai informaciją apie jaunimui organizuojamas veiklas respondentai gauna iš socialinių tinklų (78,8 proc.) ir iš draugų (54,5 proc.). Taip pat nemažai informacijos negalią turintys jaunuoliai sulaukia ir iš jaunimo su negalia organizacijų (51,5 proc.).

5 lentelė. Iš kur Jūs gaunate informaciją apie veiklas jaunimui?

Iš kur Jūs gaunate informaciją apie veiklas jaunimui?	Taip	Ne
Iš šeimos narių	27,3	72,7
Iš socialinių tinklų	78,8	21,2
Iš draugų	54,5	45,5
Iš jaunimo darbuotojų	39,4	60,6
Iš neįgaliųjų grupės	21,2	78,8
Iš neįgaliųjų organizacijos	51,5	48,5
Iš reklamų mieste/gyvenamojoje vietovėje	21,2	78,8
Iš informacijos internete	48,5	51,5

6 lentelė. Dėl kokių priežasčių nesinaudojate jaunimui teikiamomis paslaugomis / veiklomis?

Dėl kokių priežasčių nesinaudojate jaunimui teikiamomis paslaugomis / veiklomis?	Nepritaria	Nei nepritaria, nei pritaria	Pritaria
Trūksta informacijos	45,5	33,3	21,2

Nėra poreikio	36,4	12,1	51,5
Mano gyvenamojoje vietovėje trūksta paslaugų, veiklų neįgaliam jaunimui	45,5	24,2	30,3
Negaliu naudotis dėl sveikatos būklės (negalios)	51,6	27,3	21,2
Negaliu naudotis dėl lėšų trūkumo	57,7	24,2	18,2
Kita	39,4	33,3	27,3

Negalią turinčių jaunuolių taip pat buvo klausiama, dėl kokių priežasčių nesinaudoja jaunimui teikiamomis paslaugomis / veiklomis. Tyrimo eigoje išryškėjo pagrindinės priežastys, jog jaunimui su negalia „*nėra poreikio*“ (51,5 proc.) arba „*mano gyvenamojoje vietovėje trūksta paslaugų, veiklų neįgaliam jaunimui*“ (30,3 proc.). Todėl labai svarbu užtikrinti paslaugų prieinamumą atokesnėse vietovėse, nes negalią turintys jaunuoliai gali neturėti galimybės atvykti į didesnius miestus ar rajonų centrus (detaliau žr. 6 lentelę).

Dalis respondentų sutinka su idėja, kad jaunimas, turintis negalią, turėtų turėti tokias pačias galimybes naudotis jaunimui skirtomis paslaugomis kaip ir jaunimas be negalios, tačiau didesnė dalis respondentų yra susiskaidę arba neturi aiškios nuomonės šiuo klausimu. Šios tendencijos gali būti susijusios su įvairiais veiksniais, įskaitant asmeninę patirtį, požiūrį į negalią, turimas galimybes ir iššūkius. Tai rodo, kad visuomenės požiūris į šį klausimą gali būti gana įvairus ir reikalauja platesnio dialogo. Galime daryti prielaidą, jog nėra sudaromos pakankamai geros sąlygos jaunimui su įvairiomis negaliomis naudotis jaunimui skirtomis veiklomis.

Negalią turintiems jaunuoliams buvo pateiktas atviro tipo klausimas, apie tai, kokių paslaugų jiems trūksta. Respondentai įvardino šių paslaugų trūkumą: jaunimui su negalia trūksta susibūrimų, kuriuose jaunimas galėtų bendrauti vieni su kitais. Keletas jaunuolių išreiškė pastebėjimą, jog trūksta vertėjų į gestų kalbą, arba subtitrų įvairiuose vykstančiuose renginiuose. Jaunimo teigimu, „*programų yra daug, reikia tik ryžto, noro ir pasitikėjimo savimi*<..>.“ Taip pat, jaunimas išreiškė psichologų ir psichiatrų reikiamybę. Buvo ir tokių atsakymų, kai jaunimas išreiškė nepasitenkinimą požiūriu į jaunimą su negalia „*neįgalūs asmenys yra atstumti, pamiršti, diskriminuoti, jiems niekas neleidžiama, nieko negalima, remiamasi tik konservatyvia nuomone, esi neįgalus – tavo bėdos*“.

7 lentelė. Jūsų nuomone, ar negalią turintiems jaunuoliams yra sudarytos tokios pačios galimybės naudotis jaunimui skirtomis paslaugomis, kaip ir jaunimui be negalios?

Jūsų nuomone, ar jaunimui, turinčiam negalią, yra sudarytos tokios pačios galimybės naudotis jaunimui skirtomis paslaugomis, kaip ir jaunimui be negalios?	%
Pritaria	30,3
Nei pritaria, nei nepritaria	51,5
Nepritaria	18,2

Respondentų buvo teirujamasi, ar, jų nuomone, negalią turintiems jaunuoliams yra galimybė dalyvauti šiose veiklose: lankytis jaunimo centruose, erdvėse, dalyvauti bendruomenės gyvenime, lankytis koncertuose, teatruose ir kt. panašioje veikloje, dalyvauti nevyriausybinių organizacijų veikloje, savanoriauti, dalyvauti jaunimo mainų programose (Erasmus) ar dalyvauti įvairiuose jaunimui su negalia skirtuose solidarumo projektuose. Visiems šiems teiginiams negalią turintys jaunuoliai išreiškė pritarimą, (plačiau žr. 8 lentelę).

8 lentelė. Jūsų nuomone, ar Lietuvoje yra galimybės negalią turintiems jaunuoliams atlikti šias veiklas:

Jūsų nuomone, ar Lietuvoje yra galimybės jaunimui su negalia atlikti šias veiklas:	Nepritaria	Nei nepritaria, nei pritaria	Pritaria
Galimybė lankytis jaunimo centruose, erdvėse	6,0	12,1	81,8
Dalyvauti bendruomenės gyvenime	6,0	9,1	84,8
Galimybė lankytis koncertuose, teatruose ir kt. panašioje veikloje	9,1	18,2	72,8
Dalyvavimas nevyriausybinių organizacijų veikloje	3,0	24,2	72,7
Galimybė savanoriauti	6,0	36,4	57,6
Galimybė dalyvauti jaunimo mainų programose (Erasmus, ESC)	9,1	36,4	54,6
Galimybė dalyvauti įvairiuose jaunimui su negalia skirtuose solidarumo projektuose	3,0	30,3	66,7

Respondentų taip pat buvo teirujamasi, kaip jie vertina savo gyvenimą įvairiais aspektais. Šiame tyrime dalyvavę jaunuoliai su negalia vietovę, kurioje gyvena, laisvalaikį, sveikatos būklę, draugystes, žmones, su kuriais gyvena, darbą, įtraukties į visuomenę jausmą ir bendrai gyvenimą vertina pakankamai teigiamai. Sveikatos būklę ir įtraukties į visuomenę jausmą vertina ne taip palankiai (plačiau žr. 9 lentelę).

9 lentelė. Kiek Jūs esate patenkintas atskirais savo gyvenimo aspektais:

Kiek Jūs esate patenkintas atskirais savo gyvenimo aspektais:	Nepatenkintas	Nei nepatenkintas, nei patenkintas	Patenkintas
Vietovė, kurioje gyvenate	9,1	6,1	84,8
Laisvalaikiu	9,1	18,2	72,7
Savo sveikatos būkle	12,1	39,4	48,5
Savo draugystėmis	12,1	18,2	69,7
Savo giminaičiais	12,1	27,3	60,6
Kitais žmonėmis, su kuriais gyvenote ar gyvenate	3,0	24,2	72,8
Savo darbu	9,1	27,3	63,6
Įtraukties jausmu į visuomenę	15,2	39,4	45,4
Bendrai gyvenimu	3,0	24,2	72,7

Interviu su negalią turinčiais jaunuoliais rezultatai

Išanalizavus interviu su negalią turinčiais jaunuoliais išryškėjo šios pagrindinės problemos, dėl kurių negalią turintys jaunuoliai mažiau įsitraukia į įvairių jaunimo ir kitų su jaunimu dirbančių organizacijų veiklas arba naudojami teikiamomis paslaugomis:

Asmenų su negalia socialinė atskirtis (socialinės įtraukties trūkumas). Pagrindiniai iššūkiai, susiję su atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių, jaunimo, nevyriausybinių organizacijų ir kt. veiklomis, atskleidžia aktualias problemas, su kuriomis susiduria negalią turintys jaunuoliai. Informantai paminėjo nepritaikytą infrastruktūrą (nepritaikytus tualetus ir lifthus, neįrengtus pandusus neįgaliesiems, ir kt.). Taip pat viena iš problemų, susijusių su jaunimo ir kitomis su jaunimu dirbančiomis organizacijomis, yra ilgalaikiai įsipareigojimai, kai dalis negalią turinčių jaunuolių dėl savo negalios tokio pobūdžio dalyvavimo nėra linkę pasirinkti. Negalią turintys jaunuoliai išreiškė poreikį didinti prieinamumą ir lankstumą įvairiose jaunimui skirtose veiklose. Aplinkos pritaikymas, ir šeimos, draugų, visuomenės požiūris, yra labai svarbūs.

Negalią turinčių jaunuolių socialinės įtraukties didinimas. Įvairių organizacijų ir visuomenės narių sąmoningumas bei įsipareigojimas kurti įtraukią aplinką ir mažinti stigmatizaciją yra esminis žingsnis link sėkmingesnio asmenų su negalia įtraukimo į visuomeninį gyvenimą. Informantų teigimu, būtų naudinga įsitraukti į dialogą su jaunimo organizacijomis, siekiant pabrėžti svarbą prisitaikyti prie asmenų su negalia, šiuo atveju jaunų asmenų su negalia, poreikių, skatinti socialinę įtrauktį ir bendravimą tarp visų jaunų žmonių, nepriklausomai nuo jų gebėjimų ar negalios. Savanoriaudami protinę negalią turinčiųjų organizacijose, informantai pastebi, jog šiems asmenims nesudaromos galimybės savanoriauti, dirbti ar kitaip dalyvauti jaunimo veiklose, kartais, kaip mini informantai, reikia „<.>paprastesne, lengvesne kalba parašyto kvietimo savanoriauti<.>“. Bendradarbiaujant su šeimomis ir skatinant švietimą bei socialinę praktiką nuo ankstyvo amžiaus, galima kurti labiau įtraukią aplinką, skatinti kiekvieną žmogų prisidėti prie įtraukios visuomenės formavimo. Informantų teigimu, savanoriavimas, darbas ir dalyvavimas jaunimo veiklose turi potencialo ne tik pagerinti esamą situaciją, bet ir įkvėpti kitus žmones daryti teigiamą įtaką žmonių su negalia bendruomenei, kaip teigia informantai: „<.>skatinimas teigiamų požiūrių visuomenėje ir šeimose, siekiant sumažinti stigmatizaciją ir diskriminaciją.“ Informantų teigimu, reikia platinti informaciją apie įvairių negalią turinčius jaunus žmones ir skatinti sąmoningumą, taip galima sumažinti stereotipus ir padidinti supratimą apie jų poreikius.

Sveikatos būklė, ribojanti kasdienes veiklas. Tyrimo dalyvių nuomone, nepalanki sveikatos būklė labai dažnai tampa kliūtimi, dėl kurios negalią turintys jaunuoliai nenori įsitraukti į jaunimo organizacijų veiklas, bijodami nuvilti, nepatenkinti lūkesčių. Viena iš tyrimo dalyvių nurodė, jog

sveikatos būklė riboja įsitraukimą į kasdienes veiklas, darbus: „yra paskirtas gydymas ir speciali gydytojų priežiūra. Situacija nėra itin kritinė, vaikščioti galiu, tačiau galimybės tai daryti nėra labai didelės“.

Savanorystė. Informantų teigimu, negalią turinčius jaunuolius labai svarbu įtraukti į savanorystę, paskatinti savanoriauti neįgaliųjų organizacijose bei projektuose. Tai ne tik svarbu pačiam negalią turinčiam jaunuoliui, bet ir bendruomenei, ir gali turėti teigiamą poveikį jo šeimai.

Tyrimo rezultatų apibendrinimas ir išvados

Atlikto tyrimo, su jaunimo darbuotojais ir kitais su jaunimu dirbančiais specialistais, jaunimo lyderiais įvairiose organizacijose (jaunimo organizacijose, kitose nevyriausybinėse organizacijose, biudžetinėse įstaigose) ir kt. ir negalią turinčiais jaunuoliais, rezultatai atskleidė individualaus ir struktūrinio lygmens veiksnius, kurie sąlygoja negalią turinčių jaunuolių socialinę atskirtį ir nepakankamą paslaugų prieinamumą. Tyrimo rezultatų pagrindu galime teigti, kad tai sąlygoja šie veiksniai: negalią turinčių jaunuolių sveikatos būklė, (vis dar) vyraujantis stereotipinis visuomenės požiūris į asmenis su negalia (kuomet negalią turintys jaunuoliai nėra traktuojami lygiavertiškai), nepakankama infrastruktūra arba infrastruktūros (ne)pritaikymas negalią turintiems jaunuoliams, transporto paslaugų stoka (itin aktualiu atokesniuose, kaimiškuose šalies regionuose) ir kt.

Tyrimas parodė, kad negalią turintys jaunuoliai yra pakankamai informuoti apie teikiamas paslaugas, galimybes įsitraukti į įvairias veiklas. Teikiamas paslaugas negalią turintys jaunuoliai vertina labai palankiai. Pagrindiniu informacijos šaltiniu yra socialiniai tinklai. Tačiau vis tik yra paslaugų, kurių negalią turintiems jaunuoliams trūksta. Didžioji dauguma tyrimo dalyvių akcentavo psichologų ir psichiatrų paslaugų trūkumą. Respondentai nurodė, jog negalią turintiems jaunuoliams trūksta susibūrimų, kuriuose galėtų bendrauti vieni su kitais, galimybių. Taip pat trūksta vertėjų į gestų kalbą arba subtitrų įvairiuose vykstančiuose renginiuose. Kita aktuali problema yra ta, kad negalią turintiems jaunuoliams trūksta pasitikėjimo savimi.

Tyrimo metu išryškėjo, kad jaunimo su negalia aktyvumo ir įsitraukimo į organizacijos veiklą skatinimas labiausiai vyksta jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų iniciatyva, kuomet jaunimas su negalia yra kviečiami į įvairias stovyklas, renginius, grupines veiklas. Veiklą su negalią turinčiais jaunuoliais labiau plėtoja tie centrai, kurie turi daugiau negalią turinčių lankytojų.

Iš individualaus lygmens veiksnių išryškėjo jaunimo darbuotojų tam tikrų kompetencijų trūkumas ar žinių stoka. Dalis tyrimo dalyvavusių jaunimo darbuotojų ir kitų su jaunimu dirbančių specialistų nurodė, kad jiems trūksta psichologijos žinių, žinių apie negalią ir kt. Tai, kad kai kurie jaunimo darbuotojais ir kiti su jaunimu dirbantys specialistai nurodė, kad daugelį dalykų jie daro intuityviai, nesivadovaudami konkrečiomis žiniomis ir kompetencijomis, rodo, kad nėra sisteminio požiūrio rengiant darbuotojus darbui su negalią turinčiu jaunimu.

Rekomendacijos

Atliktas tyrimas leido suformuluoti rekomendacijas dirbant su negalią turinčiais jaunuoliais:

1. Skatinti negalią turinčių jaunuolių įsitraukimą į įvairių jaunimo organizacijų ir organizacijų dirbančių su jaunimu veiklas:
 - a) Komunikavimas ir informavimas: nors tyrimas parodė, jog negalią turinčių jaunuolių informavimas yra pakankamas, svarbu nuolat informuoti negalią turinčius jaunuolius apie galimybes dalyvauti įvairių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklose. Tai galima daryti per socialinius tinklus, vietinius bendruomenės renginius arba tiesiogiai bendraudami su negalią turinčiais jaunuoliais.
 - b) Veiklų suderinamumas su įvairių negalią turinčių jaunuolių poreikiais: organizacijos turėtų užtikrinti, kad jų veikla būtų prieinama visiems jauniems žmonėms, įskaitant asmenis su fizinėmis, psichinėmis ar kitokiomis negaliomis. Tai reiškia, kad reikėtų įvertinti ir pritaikyti veiklą bei infrastruktūrą pagal su negalią turinčių jaunuolių poreikius.
 - c) Įvairių veiklų pasiūlymas: pasiūlyti įvairias veiklas, kurios būtų įdomios ir pritaikytos įvairių sugebėjimų ir pomėgių negalią turintiems jaunuoliams. Tai gali būti meniniai projektai, sportiniai renginiai, švietimo programos ir kt.
 - d) Skatinti bendras veiklas su jaunimu be negalios, siekiant didesnės jaunimo su negalia įtraukties ir tolerancijos iš jaunimo be negalios, mažinant socialinę atskirtį.
2. Pritaikyti infrastruktūrą. Pagal poreikį sudaryti sąlygas įvairiose jaunimo ir su jaunimu dirbančiose organizacijose pritaikyti infrastruktūrą darbui su negalią turinčiais jaunuoliais (pavyzdžiui užtikrinti atvirų jaunimo centrų ir atvirų jaunimo erdvių pritaikymą negalią turinčių jaunuolių apsilankymams).
3. Sudaryti sąlygas, užtikrinti transporto ir pavežėjimo paslaugas negalią turintiems jaunuoliams atvykti į įvairias šalyje veikiančias jaunimo ir organizacijas dirbančias su jaunimu.
4. Skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, dalijimąsi informacija tarp jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, kurios dirba su negalią turinčiais jaunuoliais.
5. Nuolat rinkti ir analizuoti informaciją apie negalią turinčių jaunuolių įvairių paslaugų poreikius.

NEGALIĄ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES IR JAUNIMUI SKIRTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMO TYRIMAS

Jaunimo reikalų agentūros užsakymu atliekamas tyrimas, kurio tikslas įvertinti negalią turinčių jaunuolių įtrauktį į jaunimui skirtas veiklas. Tyrimu siekiama išsiaiškinti socialinę įtrauktį ir darbo su jaunimu paslaugų prieinamumą negalią turintiems jaunuoliams.

Kviečiame atidžiai perskaityti klausimyną ir užpildyti visus klausimus. Jūsų atsakymų anonimiškumas garantuojamas, o pateikti duomenys bus naudojami analizėje tik apibendrintai.

Sutikimo dalyvauti tyrime „NEGALIĄ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS IR JAUNIMUI SKIRTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS” forma:

Vadovaudamiesi ESOMAR kodekso etikos principais ir tvarka, kurioje pateikiamos pagrindinės mokslinių tyrimų rinkimo, analizės ir sklaidos gairės bei remiantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

- Patvirtinu, kad perskaičiau informacinį lapą ir visiškai suprantu tyrimo tikslus.
- Patvirtinu, kad turėjau galimybę užduoti klausimus ir gauti atsakymus apie tyrimą.
- Suprantu, kad mano dalyvavimas tyrime yra savanoriškas, nesu įpareigotas(-a) dalyvauti šiame tyrime ir galiu bet kada pasitraukti.
- Esu informuotas(-a) apie duomenų konfidencialumo ir anonimiškumo garantiją ir apie tai, kad jokie atsakymai nebus analizuojami ar pateikiami individualiai.
- Žinau, kad apklausos metu surinkti duomenys bus saugiai archyvuojami tyrimo koordinatoriaus ir nacionalinių narių bei atskirai nuo šios sutikimo formos.
- Sutinku, kad internetinėje apklausoje surinkta informacija gali būti naudojama tyrimo ataskaitose, sklaidos renginiuose ir akademinuose bei neakademinuose leidiniuose.

Savanoriškai sutinku būti šio tyrimo dalyviu.

1. Taip
2. Ne

1. Jūs dirbate:

1. Atvirame jaunimo centre
2. Atviroje jaunimo erdvėje
3. Mokykloje
4. Vietos bendruomenėje
5. Kita (įrašykite)

2. Kokioje savivaldybėje yra Jūsų darbovietė?

1. Akmenės r.
2. Alytaus m.
3. Alytaus r.
4. Anykščių r.
5. Birštono
6. Biržų r.
7. Druskininkų
8. Elektrėnų
9. Ignalinos r.
10. Jonavos r.
11. Joniškio r.
12. Jurbarko r.
13. Kaišiadorių r.
14. Kalvarijos
15. Kauno m.
16. Kauno r.
17. Kazlų Rūdos
18. Kelmės r.
19. Kėdainių r.
20. Klaipėdos m.
21. Klaipėdos r.
22. Kretingos r.
23. Kupiškio r.
24. Lazdijų r.
25. Marijampolės
26. Mažeikių r.
27. Molėtų r.
28. Neringos
29. Pagėgių
30. Pakruojo r.
31. Palangos m.
32. Panevėžio m.
33. Panevėžio r.
34. Pasvalio r.
35. Plungės r.

36. Prienų r.
37. Radviliškio r.
38. Raseinių r.
39. Rietavo
40. Rokiškio r.
41. Skuodo r.
42. Šakių r.
43. Šalčininkų r.
44. Šiaulių m.
45. Šiaulių r.
46. Šilalės r.
47. Šilutės r.
48. Širvintų r.
49. Švenčionių r.
50. Tauragės r.
51. Telšių r.
52. Trakų r.
53. Ukmergės r.
54. Utenos r.
55. Varėnos r.
56. Vilkaviškio r.
57. Vilniaus m.
58. Vilniaus r.
59. Visagino m.
60. Zarasų r.

3. Koks yra Jūsų aukščiausias įgytas išsilavinimas?

1. Pagrindinis/vidurinis
2. Aukštesnysis
3. Aukštasis
4. Kita (įrašykite)

4. Kokioje srityje esate įgijęs (įgijusi) aukštąjį išsilavinimą? (*Jeigu neturite aukštojo išsilavinimo, pereikite prie 5 klausimo*)

1. Socialinio darbo
2. Psichologijos
3. Sociologijos
4. Medicinos
5. Kitą (įrašykite)

5. Jūs esate:

1. Vyras
2. Moteris

3. Kita, nenoriu nurodyti

6. Kiek Jums metų?
 1. 21-30
 2. 31-40
 3. 41-45
 4. 46 ir vyresni

7. Kokios trukmės yra Jūsų darbo patirtis su jaunimu?
 1. Iki vienerių metų
 2. 3-5 metai
 3. Daugiau nei 5 metai
 4. Daugiau nei 10 metų

8. Ar Jūs esate sertifikuotas jaunimo darbuotojas?
 1. Taip
 2. Ne

9. Ar dirbate su jaunuoliais, turinčiais negalią?
 1. Taip (pereikite prie 10 klausimo)
 2. Ne (pereikite prie 11 klausimo)

10. Su kokio amžiaus jaunuoliais dažniausiai dirbate?
 1. 14-19
 2. 20-24
 3. 25-29

11. Kurioje politikos srityje šiuo metu daugiausiai dirbate?
 1. Neformalaus ugdymo
 2. Darbo ir užimtumo
 3. Švietimo, mokymo, mokslo, studijų ir ugdymo
 4. Laisvalaikio
 5. Kūrybiškumo
 6. Kultūros
 7. Pilietiškumo ugdymo
 8. Socialinės apsaugos
 9. Narkomanijos ir kitų priklausomybės formų prevencijos
 10. Sveikatingumo, kūno kultūros ir sporto
 11. Verslumo
 12. Nusikalstamumo prevencijos
 13. Kita

- 14. Sveikatos apsaugos
- 15. Apsirūpinimo būstu
- 16. Kita (įrašykite)

12. Įvertinkite savo kompetencijas:

Įvertinkite kiekvieną teiginį atskirai	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nei nesutinku, nei sutinku	Sutinku	Visiškai sutinku
Gebu kurti teigiamą, nevertinantį, lygiavertį santykį su neįgaliais jaunais žmonėmis	1	2	3	4	5
Gebu priimti neįgalius jaunos žmones be išankstinių nuostatų ir nevertindamas/-, bet gerbdamas/-a	1	2	3	4	5
Gebu suprasti ir įsijausti į kitą, jo elgesį, veiksmus, ketinimus jausmus bei sąryšius tarp jų	1	2	3	4	5
Suprantu darbo su neįgaliu jaunimu formų skirtumus, kas yra jaunimo organizacija, su jaunu dirbanti organizacija	1	2	3	4	5
Išmanau ir gebu praktiškai dirbti su neįgalus jaunimo sričiai aktualiomis temomis – jas atpažįstu, iškeliu ir gebu su jomis dirbti	1	2	3	4	5
Esu atviras/-a, aptariant neįgalių jaunų žmonių asmeninius ir emocinius klausimus, kai jie kyla darbo su jaunimu kontekste	1	2	3	4	5
Suprantu neįgalių jaunų žmonių gyvenimo socialinį kontekstą	1	2	3	4	5
Turiu žinių apie neformaliojo ugdymo kilmę, esminius teorinius modelius, pagrindinius metodinius principus	1	2	3	4	5
Gebu dirbti su skirtingų socialinių, religinių, etninių ir pagal kitus požymius išsiskiriančių jaunų žmonių grupėmis, sugebu konstruktyviai išnaudoti grupės įvairovę darbo su jaunimu procesuose	1	2	3	4	5
Padedu jauniems žmonėms nusistatyti mokymosi tikslus ir būdus, atsižvelgiant į jų specialiuosius poreikius	1	2	3	4	5

Gebu kurti saugią, motyvuojančią ir įtraukiančią mokymosi aplinką asmenims ir grupėms	1	2	3	4	5
Dirbdamas/-a su jaunimu demonstruoju lygiavertį santykį, akceptavimą ir empatiškumą	1	2	3	4	5
Gebu taikyti įvairius ugdymo metodus, ypač tuos, kurie skatina kūrybiškumą ir didina mokymosi motyvaciją	1	2	3	4	5
Informuoju jaunus žmones apie mokymosi galimybes ir padedu jomis tinkamai pasinaudoti	1	2	3	4	5
Gebu padėti atpažinti ir įsivertinti mokymosi procesą bei rezultatus	1	2	3	4	5
Kita					

13. Kokių kompetencijų labiausiai reikia norint dirbti su neįgaliais jaunais žmonėmis?

	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nei nesutinku, nei sutinku	Sutinku	Visiškai sutinku
Konfliktų sprendimo					
Individualaus darbo					
Neformalaus ugdymo principų taikymo					
Socialinių įgūdžių ugdymo					
Jauno neįgalaus asmens poreikių identifikavimas					
Jauno neįgalaus asmens poreikių atliepimas					
Jauno neįgalaus asmens motyvavimas					
Bendradarbiavimas su kitomis žinybomis					
Mokymosi formų įvairovės taikymas					

Patirtinio ugdymo pritaikymas					
Kita					

14. Kaip vertinate savo darbo sąlygas?

	Visiškai nepatenkintas(-a)	Nepatenkintas(-a)	Nei nepatenkintas(-a), nei patenkintas(-a)	Patenkintas(-a)	Visiškai patenkintas(-a)
Darbo valandas	1	2	3	4	5
Grižtamąjį ryšį	1	2	3	4	5
Savo sveikatos būklę	1	2	3	4	5
Santykius su bendradarbiais	1	2	3	4	5
Savo psichologinę būklę	1	2	3	4	5
Savo kompetenciją	1	2	3	4	5

15. Kurią iš pateiktų darbo su jaunimu formų daugiausiai naudojate darbe?

1. Atvirasis darbas su jaunimu
2. Darbas su jaunimu gatvėje
3. Jaunimo informavimas ir konsultavimas
4. Mobilusis darbas su jaunimu
5. Praktinių įgūdžių ugdymas
6. Kita (įrašykite)

16. Jūsų nuomone, kuri iš darbo su jaunimu formų suteikia daugiausiai galimybių jauniems žmonėms įsitraukti į veiklas?

1. Atvirasis darbas su jaunimu
2. Darbas su jaunimu gatvėje
3. Jaunimo informavimas ir konsultavimas
4. Mobilusis darbas su jaunimu
5. Praktinių įgūdžių ugdymas
6. Kita (įrašykite)

17. Kaip manote, į kurias darbo su jaunimu veiklas jaunimas su negalia įsitraukia labiausiai?

Atvirose erdvėse/centruose:	Visiškai sutinku	Sutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Nesutinku	Visiškai nesutinku
...„būna“, bendrauja su kitais jaunais žmonėmis, žaidžia žaidimus, klausosi muzikos ar tiesiog būna drauge					
..rengia bendras šventes					
..savanoriauja					
..išreiškia savo idėjas					
..išreiškia savo nuomonę					
..inicijuoja projektus					
..rengia projektus					
..dalyvauja projektinėse veiklose					
..ugdo socialinius įgūdžius					
..prašo asmeninės, socialinės ar ugdomosios pagalbos					

18. Kaip manote, į kurias iš šių tarptautinių programų ir organizacijų daugiausia įsitraukia jaunimas su negalia?

1. Erasmus+
2. Europos solidarumo korpusas
3. Užsienio lietuvių jaunimo organizacijos
4. Lietuvos ir Lenkijos jaunimo mainų fondas
5. Kitos organizacijos (įrašykite)

19. Gal galite pakomentuoti, kodėl būtent šios jaunimo programos ir organizacijos yra patrauklios jaunimui su negalia?

20. Kaip manote, kodėl jaunuoliai, turintys negalią, neįsitraukia į jaunimui skirtas veiklas?

1. Prieinamumo galimybė
2. Susisiekimas
3. Informavimo ir konsultavimo trūkumas
4. Žinių apie šias veiklas trūkumas

5. Dėl ribojimų ar kitų sunkumų
6. Kita (įrašykite)

21. Kaip manote, kokios yra pagrindinės jaunimo su negalia dalyvavimą ribojančios kliūtys? Pakomentuokite.

22. Su kokiais iššūkiais ar problemomis dažniausiai susiduriate dirbdami su jaunuoliais, turinčiais negalią?

1. Finansinių išteklių stoka
2. Kompetencijų/įgūdžių stoka
3. Bendradarbiavimo tarp institucijų trūkumu
4. Kita

23. Gal galite trumpai papasakoti savo motyvaciją ir priežastis, esamas ar trūkstamas priemones, kurios skatina dirbti ar nedirbti su jaunimu, turinčiu negalią?

24. Ar bendradarbiaujate su kitomis institucijomis siekdami suteikti pagalbą jaunimui? Trumpai papasakokite.

25. Kokiais būdais skatinate jaunimo su negalia aktyvumą ir įsitraukimą į organizacijos veiklą? Papasakokite plačiau. (atsakyti, jei Jūsų organizacija dirba su negalią turinčiu jaunimu)

26. Kokių kompetencijų Jums labiausiai trūksta darbui su jaunuoliais, turinčiais negalią? Papasakokite plačiau. (atsakyti, jei Jūsų organizacija dirba su negalią turinčiu jaunimu)

27. Kokios yra geriausios praktikos ir metodai dirbant su neįgaliais jaunais asmenimis? Papasakokite plačiau. (atsakyti, jei Jūsų organizacija dirba su negalią turinčiu jaunimu)

28. Kokių papildomų išteklių ar mokymų, jūsų nuomone, trūksta darbe su jaunimu, turinčiu negalią? Papasakokite plačiau.

29. Gali būti, jog anketoje liko nepaminėti svarbūs klausimai. Pasidalinkite savo nuomone.

Dėkojame už dalyvavimą apklausoje. Sėkmės!

NEGALIĄ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES IR JAUNIMUI SKIRTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMO TYRIMAS

Jaunimo reikalų agentūros užsakymu atliekamas tyrimas, kurio tikslas įvertinti negalią turinčių jaunuolių įtrauktį į jaunimui skirtas veiklas. Tyrimu siekiama išsiaiškinti socialinę įtrauktį ir darbo su jaunimu paslaugų prieinamumą negalią turintiems jaunuoliams.

Kviečiame atidžiai perskaityti klausimyną ir užpildyti visus klausimus. Jūsų atsakymų anonimiškumas garantuojamas, o pateikti duomenys bus naudojami analizėje tik apibendrintai.

Sutikimo dalyvauti tyrime „NEGALIĄ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS IR JAUNIMUI SKIRTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS” forma:

Vadovaudamiesi ESOMAR kodekso etikos principais ir tvarka, kurioje pateikiamos pagrindinės mokslinių tyrimų rinkimo, analizės ir sklaidos gairės bei remiantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

- Patvirtinu, kad perskaičiau informacinį lapą ir visiškai suprantu tyrimo tikslus.
- Patvirtinu, kad turėjau galimybę užduoti klausimus ir gauti atsakymus apie tyrimą.
- Suprantu, kad mano dalyvavimas tyrime yra savanoriškas, nesu įpareigotas(-a) dalyvauti šiame tyrime ir galiu bet kada pasitraukti.
- Esu informuotas(-a) apie duomenų konfidencialumo ir anonimiškumo garantiją ir apie tai, kad jokie atsakymai nebus analizuojami ar pateikiami individualiai.
- Žinau, kad apklausos metu surinkti duomenys bus saugiai archyvuojami tyrimo koordinatoriaus ir nacionalinių narių bei atskirai nuo šios sutikimo formos.
- Sutinku, kad internetinėje apklausoje surinkta informacija gali būti naudojama tyrimo ataskaitose, sklaidos renginiuose ir akademinuose bei neakademinuose leidiniuose.

Savanoriškai sutinku būti šio tyrimo dalyviu.

3. Taip
4. Ne

Grupinių interviu klausimai / gairės

Trumpai papasakokite apie savo įstaigos veiklą. Kokias paslaugas Jūsų įstaiga teikia? Ar yra teikiamos specialios paslaugos jaunimui su negalia?

Kaip vyksta bendravimas, bendradarbiavimas su neįgaliais jaunais asmenimis?

Kokios darbo su jaunimu paslaugos yra populiariausios tarp neįgalių jaunuolių ir kodėl? (pavyzdžiui, psichologo konsultacijos, kt.)

Kokias pagrindines problemas išskirtumėte teikiant paslaugas neįgaliam jaunimui? Ar neįgaliam jaunimui pakanka paslaugų?

Jūsų nuomone, kurios priemonės, skirtos darbui su jaunimu, yra veiksmingos ir kurios neveiksmingos?

Ar užtikrinamas paslaugų prieinamumas? Kaip manote, ar visomis paslaugomis naudojasi negalia turintys jaunuoliai? Ir kaip manote, kuriomis naudojasi labiau, o kuriomis nesinaudoja? Galbūt galite trumpai paaiškinti, kodėl?

Pakalbėkime apie įsitraukimą į jaunimui skirtas veiklas, į kokias veiklas jaunuoliai su negalia įsitraukia? Kodėl į kai kurias iš šių veiklų neįsitraukia? Kokios, Jūsų nuomone, yra pagrindinės kliūtys, prielaidos, reikalingos kad įsitrauktų, dalyvautų jaunimo organizacijų ir kitų organizacijų veikloje, savanorystėje, jaunimo mainuose, solidarumo projektuose?

Kaip vertinate turimą infrastruktūrą darbui su jaunimu? Kaip vertinate savo darbo sąlygas?

Kokių įgūdžių, kokių kompetencijų Jūs pasigendate?

Kaip vertinate galimybes tobulintis darbui su specialiomis jaunimo grupėmis?

Kaip vertinate savo savijautą darbe ir kaip manote, kaip Jums sekasi?

Ar bendradarbiaujate su kokiomis nors įstaigomis, kurios teikia paslaugas neįgaliesiems jaunuoliams? Jei taip, tai su kokiomis? Trumpai papasakokite.

Kokių priemonių reikėtų imtis, kad darbas su jaunimu būtų efektyvesnis?

Ką reikėtų tobulinti? Ką turėtų padaryti viešojo sektoriaus organizacijos, kad užtikrintų darbo su jaunimu paslaugų prieinamumą neįgaliesiems jauniems asmenims?

NEGALIĄ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES IR JAUNIMUI SKIRTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMO TYRIMAS

Jaunimo reikalų agentūros užsakymu atliekamas tyrimas, kurio tikslas įvertinti negalią turinčių jaunuolių įtrauktį į jaunimui skirtas veiklas. Tyrimu siekiama išsiaiškinti socialinę įtrauktį ir darbo su jaunimu paslaugų prieinamumą negalią turintiems jaunuoliams.

Kviečiame atidžiai perskaityti klausimyną ir užpildyti visus klausimus. Jūsų atsakymų anonimiškumas garantuojamas, o pateikti duomenys bus naudojami analizėje tik apibendrintai.

Sutikimo dalyvauti tyrime „NEGALIĄ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS IR JAUNIMUI SKIRTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS” forma:

Vadovaudamiesi ESOMAR kodekso etikos principais ir tvarka, kurioje pateikiamos pagrindinės mokslinių tyrimų rinkimo, analizės ir sklaidos gairės bei remiantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

- Patvirtinu, kad perskaičiau informacinį lapą ir visiškai suprantu tyrimo tikslus.
- Patvirtinu, kad turėjau galimybę užduoti klausimus ir gauti atsakymus apie tyrimą.
- Suprantu, kad mano dalyvavimas tyrime yra savanoriškas, nesu įpareigotas(-a) dalyvauti šiame tyrime ir galiu bet kada pasitraukti.
- Esu informuotas(-a) apie duomenų konfidencialumo ir anonimiškumo garantiją ir apie tai, kad jokie atsakymai nebus analizuojami ar pateikiami individualiai.
- Žinau, kad apklausos metu surinkti duomenys bus saugiai archyvuojami tyrimo koordinatoriaus ir nacionalinių narių bei atskirai nuo šios sutikimo formos.
- Sutinku, kad internetinėje apklausoje surinkta informacija gali būti naudojama tyrimo ataskaitose, sklaidos renginiuose ir akademinuose bei neakademinuose leidiniuose.

Savanoriškai sutinku būti šio tyrimo dalyviu.

5. Taip
6. Ne

1. Jūs esate:

1. Vyras
2. Moteris
3. Kita, nenoriu nurodyti

2. Prašome įrašyti tikslų Jūsų amžių: _____

3. Kokioje savivaldybėje Jūs gyvenate?

4. Akmenės r.
5. Alytaus m.
6. Alytaus r.
7. Anykščių r.
8. Birštono
9. Biržų r.
10. Druskininkų
11. Elektrėnų
12. Ignalinos r.
13. Jonavos r.
14. Joniškio r.
15. Jurbarko r.
16. Kaišiadorių r.
17. Kalvarijos
18. Kauno m.
19. Kauno r.
20. Kazlų Rūdos
21. Kelmės r.
22. Kėdainių r.
23. Klaipėdos m.
24. Klaipėdos r.
25. Kretingos r.
26. Kupiškio r.
27. Lazdijų r.
28. Marijampolės
29. Mažeikių r.
30. Molėtų r.
31. Neringos
32. Pagėgių
33. Pakruojo r.
34. Palangos m.
35. Panevėžio m.
36. Panevėžio r.
37. Pasvalio r.
38. Plungės r.
39. Prienų r.

40. Radviliškio r.
41. Raseinių r.
42. Rietavo
43. Rokiškio r.
44. Skuodo r.
45. Šakių r.
46. Šalčininkų r.
47. Šiaulių m.
48. Šiaulių r.
49. Šilalės r.
50. Šilutės r.
51. Širvintų r.
52. Švenčionių r.
53. Tauragės r.
54. Telšių r.
55. Trakų r.
56. Ukmergės r.
57. Utenos r.
58. Varėnos r.
59. Vilkaviškio r.
60. Vilniaus m.
61. Vilniaus r.
62. Visagino m.
63. Zarasų r.

4. Nurodykite tikslų savo gyvenamosios vietovės pavadinimą (pvz. Raseiniai, Visaginas)

5. Kokiai tautybei save priskirate?

1. Lietuvis (-ė)
2. Lenkas (-ė)
3. Rusas (-ė)
4. Kitos tautybės (įrašykite)

6. Koks yra Jūsų aukščiausias įgytas išsilavinimas?

1. Pradinis
2. Pagrindinis
3. Vidurinis
4. Aukštesnysis
5. Aukštasis
6. Kita (įrašykite)

7. Šiuo metu Jūs:

1. Tik mokotės, studijuojate (*pereikite prie 9 klausimo*)

2. Mokotės/studijuojate ir dirbate (*pereikite prie 8 klausimo*)
3. Tik dirbate (*pereikite prie 8 klausimo*)
4. Nei mokotės/studijuojate, nei dirbate (*pereikite prie 9 klausimo*)

8. Apibūdinkite savo užimtumo statusą:

1. Samdomas darbuotojas
2. Darbdavys
3. Asmuo, dirbantis pagal patentą, verslo liudijimą ar individualios veiklos pažymą
4. Studentas (-ė)
5. Šiuo metu vaiko priežiūros/motinytės/tėvystės atostogose
6. Šeimos narys, padedantis dirbti šeimos ūkyje
7. Moksleivis
8. Niekur nedirbantis, nesimokantis, mokymuose nedalyvaujantis
9. Kita (įrašykite)

9. Kokia Jūsų šeiminei padėtis?

1. Nevedęs/netekėjusi
2. Šiuo metu gyvenu kartu su partneriu/partnere
3. Vedęs/ištekėjusi
4. Išsiskyres(-usi)
5. Našlys(-ė)

10. Ar Jums yra nustatytas neįgalumas?

1. Taip
2. Ne (jei bus pasirinkamas šis variantas, klausimynas bus baigtas)

11. Nurodykite, koks neįgalumas Jums yra nustatytas? (*pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus*)

1. Regėjimo negalia
2. Klausos negalia
3. Sunkumai judant
4. Sunku mokytis, suprasti ar susikaupti
5. Problemos su atmintimi
6. Psichikos sveikatos būklė
7. Problemos, susijusios su nuovargiu
8. Problemos dėl elgesio ar bendravimo su kitais žmonėmis
9. Kita (įrašykite)

12. Ar Jūsų sveikatos būklė trukdo atlikti kai kuriuos kasdienes darbus?

1. Taip
2. Ne

13. Jūsų nuomone, ar neįgalieji gali gyventi visavertį savarankišką gyvenimą?

1. Taip, gali
2. Iš dalies gali

3. Ne, reikalinga artimųjų ir / ar aplinkinių pagalba
4. Neturiu nuomonės, negaliu atsakyti

14. Ar dalyvaujate jaunimo organizacijų veiklose?

1. Taip
2. Ne

15. Ar esate kokios nors jaunimo organizacijos narys?

1. Taip
2. Ne

16. Jei taip, kokios / kokių? Trumpai parašykite

17. Ar lankotės atviruose jaunimo centruose / erdvėse?

1. Taip
2. Ne

18. Dėl kokių priežasčių nesilankote atviruose jaunimo centruose / erdvėse?

19. Ar žinote apie šias jaunimui teikiamas informavimo ir konsultavimo ir kitas darbo su jaunimu veiklas?

Galimybę atvirame jaunimo centre/erdvėje..	Žinojau ir naudojausi šia galimybe	Nežinojau
...„būti“ bendrauti kitais jaunais žmonėmis, žaisti žaidimus, klausytis muzikos ar tiesiog būti drauge		
..rengti bendras šventes		
...savanoriauti		
..išreikšti savo idėjas		
..išreikšti savo nuomonę		
..inicijuoti projektus		
..rengti projektus		
..dalyvauti mainuose		
..dalyvauti nevyriausybinių organizacijų veiklose		
..dalyvauti jaunimo organizacijų veiklose		

..dalyvauti projektinėse veiklose		
..ugdyti socialinius įgūdžius		
..prašyti asmeninės, socialinės ar ugdomosios pagalbos		

20. Kaip vertinate jaunimui teikiamas informavimo, konsultavimo ir kitas darbo su jaunimu veiklas?

Galimybę atviraime jaunimo centre/erdvėje..	Teigiama i	Nei teigiamai, nei neigiamai	Neigiamai	Nesinaudoja u, nežinau
...„būti“ bendrauti kitais jaunais žmonėmis, žaisti žaidimus, klausytis muzikos ar tiesiog būti drauge				
..rengti bendras šventes				
...savanoriauti				
..išreikšti savo idėjas				
..išreikšti savo nuomonę				
..inicijuoti projektus				
..rengti projektus				
..dalyvauti mainuose				
..dalyvauti nevyriausybinių organizacijų veiklose				
..dalyvauti jaunimo organizacijų veiklose				
..dalyvauti projektinėse veiklose				
..ugdyti socialinius įgūdžius				
..prašyti asmeninės, socialinės ar ugdomosios pagalbos				

21. Iš kur Jūs gaunate informaciją apie veiklas jaunimui? (*Pasirinkite visus tinkamus variantus*)

	Taip	Ne
Iš šeimos narių		
Iš socialinių tinklų		

Iš draugų		
Iš jaunimo darbuotojų		
Iš neįgaliųjų grupės		
Iš neįgaliųjų organizacijos		
Iš reklamų mieste/gyvenamojoje vietovėje,		
Iš informacijos internete		
Kita		

22. Dėl kokių priežasčių nesinaudojate jaunimui teikiama paslaugomis / veiklomis? Pasirinkite visus tinkamus atsakymo variantus. (Į šį klausimą atsakinės tik tie asmenys, kurie paslaugomis, veiklomis nesinaudojo, bus uždėtas nukreipimas)

1. Trūksta informacijos
2. Nėra poreikio
3. Mano gyvenamojoje vietovėje trūksta paslaugų, veiklų neįgaliam jaunimui
4. Negaliu naudotis dėl sveikatos būklės (negalios)
5. Negaliu naudotis dėl lėšų trūkumo
6. Kita (įrašykite)

23. Jūsų nuomone, ar jaunimui, turinčiam negalią, yra sudarytos tokios pačios galimybės naudotis jaunimui skirtomis paslaugomis, kaip ir jaunimui be negalios?

1. Visiškai sutinku
2. Sutinku
3. Nei sutinku, nei nesutinku
4. Nesutinku
5. Visiškai nesutinku

24. Kaip manote, kokių paslaugų trūksta jaunimui su negalia? Trumpai parašykite

25. Jūsų nuomone, ar Lietuvoje yra galimybės jaunimui su negalia atlikti šias veiklas:

	Visiškai nesutinku	Nesutinku	Nei nesutinku, nei sutinku	Sutinku	Visiškai sutinku
Galimybė lankytis jaunimo centruose, erdvėse	1	2	3	4	5

Dalyvauti bendruomenės gyvenime	1	2	3	4	5
Galimybė lankytis koncertuose, teatruose ir kt. panašioje veikloje	1	2	3	4	5
Dalyvavimas nevyriausybinių organizacijų veikloje	1	2	3	4	5
Galimybė savanoriauti	1	2	3	4	5
Galimybė dalyvauti tarptautinėse jaunimo mainų programose (Erasmus, ESC					
Galimybė dalyvauti jaunimo mainų programose	1	2	3	4	5
Galimybė dalyvauti įvairiuose jaunimui su negalia skirtuose solidarumo projektuose	1	2	3	4	5

26. Skalėje nuo 1 iki 5 nurodykite, kiek Jūs esate patenkintas atskirais savo gyvenimo aspektais. 1 reiškia „visiškai nepatenkintas(-a)“ o 5 – „visiškai patenkintas(-a)“

	Visiškai nepatenkintas(-a)	Nepatenkintas(-a)	Nei nepatenkintas(-a), nei patenkintas(-a)	Patenkintas(-a)	Visiškai patenkintas(-a)
Vietovė, kurioje gyvenate	1	2	3	4	5
Laisvalaikiu	1	2	3	4	5
Savo sveikatos būkle	1	2	3	4	5
Savo draugystėmis	1	2	3	4	5
Savo giminaičiais	1	2	3	4	5
Kitais žmonėmis, su kuriais gyvenote ar gyvenate	1	2	3	4	5
Savo darbu	1	2	3	4	5

Įtrauktis jausmu į visuomenę	1	2	3	4	5
Bendrai gyvenimu	1	2	3	4	5

27. Gali būti, jog anketoje liko nepaminėti svarbūs klausimai. Pasidalinkite savo nuomone.

Dėkojame už dalyvavimą apklausoje. Sėkmės!

NEGALIĄ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES IR JAUNIMUI SKIRTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMO TYRIMAS

Jaunimo reikalų agentūros užsakymu atliekamas tyrimas, kurio tikslas įvertinti negalią turinčių jaunuolių įtrauktį į jaunimui skirtas veiklas. Tyrimu siekiama išsiaiškinti socialinę įtrauktį ir darbo su jaunimu paslaugų prieinamumą negalią turintiems jaunuoliams.

Kviečiame atidžiai perskaityti klausimyną ir užpildyti visus klausimus. Jūsų atsakymų anonimiškumas garantuojamas, o pateikti duomenys bus naudojami analizėje tik apibendrintai.

Sutikimo dalyvauti tyrime „NEGALIĄ TURINČIŲ JAUNUOLIŲ SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS IR JAUNIMUI SKIRTŲ PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS” forma:

Vadovaudamiesi ESOMAR kodekso etikos principais ir tvarka, kurioje pateikiamos pagrindinės mokslinių tyrimų rinkimo, analizės ir sklaidos gairės bei remiantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

- Patvirtinu, kad perskaičiau informacinį lapą ir visiškai suprantu tyrimo tikslus.
- Patvirtinu, kad turėjau galimybę užduoti klausimus ir gauti atsakymus apie tyrimą.
- Suprantu, kad mano dalyvavimas tyrime yra savanoriškas, nesu įpareigotas(-a) dalyvauti šiame tyrime ir galiu bet kada pasitraukti.
- Esu informuotas(-a) apie duomenų konfidencialumo ir anonimiškumo garantiją ir apie tai, kad jokie atsakymai nebus analizuojami ar pateikiami individualiai.
- Žinau, kad apklausos metu surinkti duomenys bus saugiai archyvuojami tyrimo koordinatoriaus ir nacionalinių narių bei atskirai nuo šios sutikimo formos.
- Sutinku, kad internetinėje apklausoje surinkta informacija gali būti naudojama tyrimo ataskaitose, sklaidos renginiuose ir akademinuose bei neakademinuose leidiniuose.

Savanoriškai sutinku būti šio tyrimo dalyviu.

7. Taip
8. Ne

Grupinių interviu klausimai / gairės

Ar dalyvaujate jaunimo organizacijų veikloje? Apibūdinkite savo patirtį dalyvaujant jaunimo organizacijose?

Kaip apibūdiname santykius su jaunimo darbuotojais? Ar jais pasitikite?

Kaip Jums sekasi įsitraukti į visuomeninį gyvenimą? Ar savanoriaujate? Galbūt dalyvaujate kitose jaunimui skirtuose veiklose, papasakokite plačiau, kaip Jūs įsitraukėte į šias veiklas/organizacijas?

Ar jaučiatės visaverčiu ir galinčiu visavertiškai dalyvauti visuomenėje (Jūsų mieste/miestelyje) rengiamose veiklose?

Ar jaučiatės visaverčiais ir galinčiais dalyvauti visuomenėje (Jūsų miesto/miestelio) jaunimo erdvėse, jaunimo centruose, jaunimo organizacijose ar kitų nevyriausybinių organizacijų veiklose viešojoje bibliotekoje ir kt.?

Ko Jums trūksta, kas Jus galbūt stabdo nuo įsitraukimo į jaunimo organizacijas? Kas padėtų įsitraukti ir dalyvauti įvairiose jaunimo organizacijų veiklose?

Ar dalyvaujate kvietimuose savanoriauti jaunimo veiklose, kuriose nėra nurodoma, kad kviečiami ir neįgalieji? Jei taip, kodėl, kas Jus paskatina? Jei ne, kodėl ne, ir kas turėtų būti daroma kitaip, kad norėtumėte dalyvauti jaunimui skirtose veiklose?

Galbūt patys inicijuojate įvairias jaunimui skirtas veiklas? Kokios šios veiklos? Gal galite trumpai papasakoti? Jei ne, kodėl? Galbūt galėtumėte paminėti, kas Jus paskatintų imtis iniciatyvos ir inicijuoti panašias veiklas?

Jūsų nuomone, kaip reikėtų tobulinti darbą su jaunimu turinčiu negalią?

1. lentelė. Geriausios praktikos ir metodai dirbant su jaunais asmenimis turinčiais negalią

Autentiški respondentų pasisakymai
Darbas grupėse, įvairios veiklos su menais bei žygiai
Dirbant su neįgaliais jaunais asmenimis, svarbu taikyti individualizuotas ir įtraukiančias praktikas, atsižvelgiant į jų unikalius poreikius ir gebėjimus. Įtraukusis ugdymas – neįgalus jauni žmonės mokytusi kartu su savo sveikais bendraamžiais
Galim pasidžiaugti jog negalią turintys jaunuoliai atrado centrą ir gali jame leisti laisvalaikį taip pat noriai prisideda prie veiklų, renginių.
Geriausia elgtis ir bendrauti, kaip su visais jaunuoliais nepažymint negalios, o išryškinant stiprybes.
Kiekvienai organizacijai ir kiekvienam neįgaliajam saviti metodai. Pas mus nėra buvę aklujų, neįgaliojo vežimėliu besinaudojančių ar dideles protinės negalios atvejų. Šiems asmenims prireiktų atskirų metodų, priemonių, lydinčio asmens.
Kūrybinės dirbtuves įvairaus tipo.
Motyvacija
Mūsų atveju – autizmo spektro sutrikimų turintiems jaunuoliams – kūrybiškos užduotys, savanoriavimas mokykloje – specialios užduoties principu, loginiai žaidimai, išvykos kartu. Kaip minėjau empatija ir noras girdėti veikia geriausiai.
Mūsų atvirumas, nuoširdumas ir pagarba kiekvienam padeda pasiekti teigiamus rezultatus. Iš pradžių tenka daug dirbti individualiai ir pastiprinti specialiųjų poreikių turintį jaunuolį. Teigiamai veikia žaidimai, pokalbiai prie arbatos puodelio.
Pirmiausia priimti jaunuolius kokie jie yra ir teikti tas paslaugas pagal individualų jaunuolio poreikį. Metodai parenkami individualiai.
Pirmiausia reikia pamatyti kas jiems patinka, kur linksta.

2 lentelė. Rekomendacijos dirbant su jaunimu turinčiu negalią

Autentiški respondentų pasisakymai
Daugiau mokymų, ne tik darbuotojams, bet reikia ir jaunuoliams, kaip jiems priimti tokius jaunuolius į savo grupes ir kaip su jais bendrauti.
Kol kas nieko specialaus nereikia, nebent paskaitų apie tai ko nepasako mums negalia turintis jaunuolis – su kokiomis problemomis jie susiduria turėdami tam tikrą negalią.
Konkrečiai įstaigoje, kurioje dirbu, trūksta finansinių resursų ir bendradarbiavimo tarp kolektyvo. Jaunimo darbuotojas yra paliktas visiškai vienas.
Labai trūksta laiko, nes daug tenka dirbti individualiai. Norėtusi patikrinti turimas žinias ir pasistiprinti - mokymu apie darbą su protine negalia turinčiais ir daugiau apie konkrečius sutrikimus (bipolinis, valgymo, nerimo ir pan.).
Mokymų, atviro darbo ir informavimo su jaunimu, turinčiu negalią.
Mokymų trūksta nuo iki nes nežinome kaip dirbti su jaunuoliais turinčiais autizmo spektro, elgesio sutrikimus. Nes tokių daugiausia lankose centre.
Mokymų.
Pritaikytos infrastruktūros, metodų kaip dirbti, susipažinimo su neįgalium formomis ir kt.
Psichologo
Socialiniams darbuotojams, dirbantiems su negalia turinčiu jaunimu. TBK galėtų inicijuoti susitikimus jaunimo centrui ir VDC, skatinti bendradarbiavimą.
Specializuoti kambariai autistams, renginiai .
Sunkesniems atvejams gali būti reikalingos pagalbines priemonės, galimai net atskiras darbuotojas, apmokytas deramai dirbti su tam tikrų poreikių turinčiais asmenimis.
Tai ir trūksta tokių mokymų „Kaip pradėti dirbti su negalia turinčiais jaunuoliais“
Trūksta mokymų, kurie supažindintu su negalių rūšimis, jų poveikiu jaunam žmogui. Taip pat norėtusi žinoti kaip tinkamai turi atrodyti darbas su negalia turinčiais jaunuoliais.
Trūksta papildomų išteklių ir mokymų apie inkliuzinį ugdymą, skaitmenines technologijas, ir specialiosios priežiūros bei socialinius paslaugų tinklus.
Dirbti su negalia turinčiu jaunimu yra reikalingos specifinės žinios apie kiekvieną negalią. Nemanau, kad gebėčiau atliepti neįgaliojo jauno žmogaus poreikius be specialisto pagalbos (pvz. protinė negalia)

JAUNIMO REIKALŲ AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, Vytenio g. 6, LT-03113 Vilnius, tel. 8 634 08 299

El. p. info@jra.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188681478

Jaunimo organizacijų vadovams

Jaunimo darbuotojams

Visiems suinteresuotiems asmenims

DĖL JAUNIMO DARBUOTOJŲ APKLAUSOS IR GRUPINIŲ INTERVIU ATLIKIMO

2023 12 01

2023 m. gruodžio mėnesį Jaunimo reikalų agentūros užsakymu atliekamas tyrimas „Negalią turinčių jaunuolių socialinė įtrauktis ir jaunimui skirtų paslaugų prieinamumas“, kurio tikslas įvertinti negalią turinčių jaunuolių įtrauktį į jaunimui skirtas LR biudžeto bei ES programų finansuojamas veiklas ir nevyriausybinių organizacijų veiklos, informavimo bei konsultavimo, darbo su jaunimu paslaugų prieinamumą šiai tikslinei grupei. Tyrimu siekiama išsiaiškinti socialinę įtrauktį ir darbo su jaunimu paslaugų prieinamumą negalią turintiems jaunuoliams užtikrinančias prielaidas.

Apklausą vykdo konkurso tvarka atrinkti nepriklausomi tyrėjai¹. Apklausos atlikimą koordinuoja Jaunimo reikalų agentūra².

Jaunimo reikalų agentūra prašo sudaryti galimybes tyrėjams atlikti Jaunimo apklausą ir grupinius interviu. Tyrimo tikslai atliepia viešąjį interesą, o tyrimo rezultatai bus panaudoti siekiant jaunimo ir jaunimo organizacijų gerovės užtikrinant kokybiškesnę jaunuolių su negalia įtrauktį.

Vyr. specialistė

Solveiga Skaisgirytė

1 Detalesnę informaciją apie tyrimą Jums suteiks doc. dr. Rūta Brazienė, el.paštas: arba Sonata Vyšniauskienė, el. paštas: sonata.vysniauskiene@lstc.lt

2 Tarptautinės jaunimo politikos skyriaus vyresnioji specialistė Solveiga Skaisgirytė, Jaunimo reikalų agentūra, tel. +370 64951900, el.paštas: solveiga.skaisgiryte@jra.lt

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Jaunimo reikalų agentūra 188681478, Vytenio g. 6, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL JAUNIMO DARBUOTOJŲ APKLAUSOS IR GRUPINIŲ INTERVIU ATLIKIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-12-01 Nr. 2S-1316(5.28 Mr)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Solveiga Skaisgirytė, Vyriausiasis specialistas (konkreiems darbams (Erasmus+ programos bendradarbiavimo partnerysčių ir nedidelio masto partnerysčių koordinavimui), Tarptautinės jaunimo politikos skyrius
Sertifikatas išduotas	SOLVEIGA SKAISGIRYTĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-12-01 12:07:14 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-12-01 12:07:30 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2022-11-29 16:27:58 – 2027-11-28 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05- 19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.74.6

Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-12-01 13:25:44)
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-12-01 13:25:45 DBSIS